

Haska

Šyjan

Romanas

Už nu garos

Vertė
Beatričė Beliačiv

Haska Šyjan

Už nugaros

Haska Šyjan

Už nugaros

Iš ukrainiečių kalbos vertė
Beatričė Beliavciv

aukso žuvis

Vilnius, 2022

Versta iš:
Гаська Шиян, *За спиною:*
Фабула, 2019

Knygos leidimas finansuotas
pagal ES programą „Kūrybiška Europa“

Kūrybiška
Europa

Vertėja *Beatričė Beliauciv*

Redaktorė *Goda Grigolytė*

Korektorė *Ginta Šileikaitė*

Viršelio iliustracijos autorius *Pijus Čeikauskas*

Dizainerė *Miglė Vasiliauskaitė*

Projekto komanda: *Sigita Pūkienė, Inga Migūnaitė-Kmitienė, Jūratė Mackevičiūtė*

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose ar
archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais
atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais
tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Fabula, 2019

© Beatričė Beliauciv, vertimas iš ukrainiečių kalbos, 2022

© Pijus Čeikauskas, viršelio iliustracija, 2022

© Miglė Vasiliauskaitė, dizainas, 2022

© Leidykla „Aukso žuvis“, 2022

ISBN 978-609-8120-90-5

1

Naivos, vaikiškos, lyg iš mergaitiškos anketos, baltas širdelės išlenkimas nyksta viską sugeriančioje migloje prarasdamas dalį savo kontūro. Akyse mirga. Ant asfalto išpaisytas užrašas „Aš ♥ MERI“ išsilieja ir tampa skaitomas kaip MIRT. Sniegas krinta ant senos medinės pjaustyklės, kuria vakar kažkas prikapojo begalę kopūstų ir užraugė nesuskaičiuojamą jų litrų kiekį, ir man atrodo, tarsi būčiau išsitraukusi iš krūtinės blusų sukandžiotą širdį, kuri, pjaustant ją griežinėliais, vėsta ir tampa nejautri. Griežinėlis tau, griežinėlis man, griežinėlis susidžiovinti į kelionę. Pakišti po balnu. Paslėpti tarp laiškų puslapių. Bet kokie laiškai?.. Niekas dabar laiškų nerašo. Taip tik, šykščias žinutes telefonu, susidedančius ne daugiau kaip iš trijų dalių, kurių apimtį nustatė telefono operatoriaus. Iš įpratimo – lotyniškais rašmenimis, kad būtų pigiau, nors išleistų tam pinigų seniai niekas nebeskaičiuoja. Mūsų graužaties blusos neįmitusios ir neaptingusios, jos smulktės ir žvalios. Vikriai liuoksi lyg mažos karvutės girdyklos link, kur telkšo šviežio kraujo ežerėliai, tvinkstantys raudonais guminiiais lašais ir stingstantys keisčiausiais vingiais ant mano stangraus širdies raumens griežinėlių. Tokia mėsa sunkiai kramtoma ir yra neskani be basturmos prieskonių.

Aš tarsi skrodžiu savimi miglą. Alsuoju kaip žuvis. Tempiu didžiulį krepšį. Žengiu per ištįžusį sniegą. Gaudau orą. Ir, lyg vaikas, trepsėdama mažyčiais tankiais žingsneliais, išmindau pažliugusiame sniege kitą širdelės pusę.

Viskas aplinkui erzina, kaip ir tas idiotas, kuris žiemą važinėja su vasarinėmis padangomis, girtas, ir visiškai nesilaiko taisyklių. Gali bejėgiškai mosuoti jam kumščiu ir pypsėti. Gali netgi suspėti nufilmuoti telefonu, kaip jis kirto sankryžą per raudoną, ir patalpinti tai socialiniuose tinkluose. Bet nuo to bejėgiškumas tik išaugs, nes nei pasidalijimų skaičius, nei praeiksmi grupėje VARTA-1, nei naujosios policijos viešųjų atstovų taginimas nieko nepakeis.

Aš tempiu kažkokius stiklainius su raugintais kopūstais ir šaldytus virtinius. Dar džiovintus vaisius ir daržoves. Kojines ir apatinius baltinius. Aš turiu aukštąjį išsilavinimą ir gerą darbą. Galėčiau sėsti į mašiną ir gabenti visa tai daug didesniais kiekiais. Greitai ir efektyviai. Dar ir surankioti viską iš savanoriaujančių po visą miestą moteriškių, kurios tik tą ir teveikia, kad lipdo, džiovina, verda ir pervedinėja pinigus iš vienos kortelės į kitą. Jos neturi daugiau kuo užsiimti. Jos įstrigo antrose dekretinėse neišėjusios iš pirmų, todėl plėtoja savo veiklą, tarsi bėgtų nuo įkalinimo.

Tačiau aš nežinia kodėl velku šitą krepšį – lyg už atgailą ir bausmę. Tu vakar išėjai. Mes gražiai atsisveikinom. Išgėrėm ir pasidulkinom. Viskas turėjo vykti aistringai. Nes išeini ilgam, ir nežinia, ar išvis besugrįši. Bet pradėjom tingiai, neva iš pareigos, išsirengti iš naminių drabužių buvo nejauku, ir aš mažčiau: kada tu pagaliau nustosi pagal atidirbtą algoritmą kramtyti mano spenelį. Akyse kaupėsi ašaros. Tavo judesiai buvo ritmingi, o kvėpavimas sunkus. Atrodė, jog tam, kad baigtum, tu susiškai ir galvoji apie kažką savo. Raukei kaktą prisiglaudęs prie mano smilkinio, praverdavai burną ir sušukdavai gerkliniu balsu. Aš irgi taip darau, kai esu nepakankamai susijaudinusi. Tačiau šįkart tingėjau daryti ir tai. Pakibau kažkokioje tuštumoje, ir ji, tokia slopi, klampi ir be prošvaisčių, mane užpildė. Kritau ir pati save gaudžiau. Nieko nejaučiau. Tavo balsas aidėjo iš kažkur

toli, atrodė, kad man užgulė ausis. Aš įbedžiau pritvinkusias ašarų akis į tavo sukrautą kuprinę. Isteriškai tave apkabinau. Įkandau tau į petį – dantimis bandžiau paklausti, ar aš patraukli kaip moteris, ar tau kyla nevaldomas noras plekšnoti per mano sėdmenis, ar ne per daug išsišovę mano raktikauliai, ar ne per aštrūs keliai? Gal reiktų ir žiemą lakuotis kojų nagus? Gražiau atrodau, kai plačiai išskečiu kojas ar kai pakeliu jas į viršų ir sukryžiuoju? Ar pakankamas mano nugaros išlinkimas, kai tu už nugaros, o gal aš primenu tau kvadratinę kaladę? Bet tu kažkodėl šitų klausimų neišgirdai, tik įsistebeilijęs į lubas dešine ranka glostei man galvą, o kairę padėjai sau ant krūtinės, lyg bandytum delnu apčiuopti savo širdies ritmą. Kaip gydytojas. Lyg tikrintum, ar viskas ten, tavo krūtinėj, savo vietoje, ar viskas su viskuo susieina: sprendimai su jausmais, pasirinkimas su tavo norais. Mano ašarų tu nepastebėjai. Arba apsimetei, kad nematai. Taigi aš ūmiai pakilau ir nuėjau į dušą. Ir tik po karšta, stipria vandens čiurkšle vėl pajutau savo kūną. Tąkart. Po teisybei – vakar.

Šiandien penktą aš nuvežiau tave į stotį. Pakeliui mes aplenkėm smėlio ir grindinio trinkelių krūvas, kurias išrausė ir išvertė remontuodami bėgius. „Įėjimas į cerkvę. Į kūrybinį centrą įėjimo nėra“, – kelio ženklas lyg pranešė apie tai, kad nuosavo kelio pasirinkimo laikinai nėra: remonto darbai dėl oro sąlygų gali užtrukti neribotą laiką. Po kelionės tuščiu miestu Stoties aikštė pasirodė itin šurmulinga. Šauktiniai, laukdami kvietimo rikiuotis, lyg neapsiplunksnavę paukščiukai gūžėsi tirštoje ledinėje dulksnoje. Tu atsistojai kiek atokiau nuo chaotiškos užuominos į nusitęsusią rikiuotę ir, vos nuvažiavau, užsidėjai ant ausų savo baltus belaidžius ausinukus. Man kažkodėl iškart kilo mintis, kad iš tavęs juos atims tie užsigrūdinę kaimiečiai, kurie įpratę tokiu paros metu kuopti gyvulius, todėl neatrodė nei išblyškę, nei išsigandę. Jie rūkė ir spjaudėsi. Raudonais skruostais pūtė į raudonas rankas. Svarstė, žiūrėdami į šviesią tavo striukę,

batus *Columbia* ir naujutėlę kuprinę, kad tu esi vienas iš tų, kurių tėvas su motina dėl neaiškių priežasčių neišsuko nuo kariuomenės – gal susiriejai su jais, o gal kariniame komisariate dachuja užsiprašė. Aš tolstu nuo tavęs šįnakt brėkstant, visi langai tarsi slepia juodąsias privataus vartojimo skyles ir koncentruoja savyje ekstraktus iš pačios žmogiškosios sielos dugno. Pasijutau taip, neva turėčiau pakaušyje dar vieną porą akių, kurios kaip per kokį binoklį galinio vaizdo veidrodyje žvelgia tolyn į aidintį gatvių tunelį. Tavo siluetas šitoje atbulinėje perspektyvoje be perspektyvų neišvengiamai tolsta, tačiau kažkoks ypač galin-gas prietaisas mano galvoje leidžia maksimaliai viską priartinti: nuo tavo nagų be jokios atplaišos, tokių blizgančių, lyg nupoliruotų, iki išskustų po ilgesniais plaukais smilkinių, sudirgintos nuo skutimosi peiliuko smakro odos, iki pat šerelių, kurie pradėjo mobilizuotis ir judėti odos gilumoje iškart po to, kai tu nusiskutai. Lyg kompiuteriniame žaidime aš skenuoju drabužių sluoksnius, mano galvoje tu apsisuki kaip 3D modelis, ir aš spaudinėju tavo šonus, padengtus švelniu riebaliniu sluoksniu, braukiu per tankumyną žemiau bambos – šios vietos ypač švelnios, minkštos ir man artimos, norisi skruostu prisiglausti prie jų ir kartu spaudinėti pirštais nervų galūnes tarp tavo ausies ir įdubos pakaušyje. Tačiau padarau kažkokią klaidą, ir programėlė reikalauja *upgrade'o*, nesuderinamo su mano pačios iOs. Prie kito šviesoforo mano atmintis buksuoja ir pakimba, o baterija sušąla ir užgęsta.

Spalio 31. Pirmasis sniegas ankstyvas ir šaižus. Taip pasitaiko. Jis kartu su lietumi čaižo man skruostus, o šaltis smelkiasi kiau-
rai taip, kad, rodos, niekas nebesušildys. Drabužiai nepatogūs, ankšti ir kartu apdribę. Atrodau sau ne tik nepatraukli, bet ir beviltiškai pilka, pasenusi ir apsunkusi. Tarsi per vieną parą prisidėjo metų ir kilogramų. Mano akys įgriuvo į pamėlusias duobes. Krūtys nukaro. Pilvas ir sėdmenys prarado stangrumą. Oda

pamėlo ir pasidengė kapiliarais. Toks įspūdis, kad nuo vakar aš išnešiojau, pagimdžiau ir išmaitinau mažiausiai tris vaikus.

Praveriu burną norėdama šaukti, tačiau iš ten vatos gumulu išlekia tik nebyli tuštuma. Dusliai išvirsta garais pasklisdama tarp snaigių ir krinta žemėn lyg kalėdinės eglutės burbulo šukės. Labiausiai dabar norėčiau atsidurti namie po savo antklode. Užsikloti ja su visa galva ir neišlįsti iki pat pavasario. Iš kitos pusės, niekas tam netrukdo, tik prieš tai turiu atsikratyti šito krepšio. Nuo jo pirštai pamėlynavo. Svaigsta galva. Suvokiu, kad nuo mūsų bendros vakarienės nieko taip ir nevalgiau. Atsisėdu ant laiptų prie parduotuvės. Atidarau krepšį. Ištraukiu paketėlį kreivokų rankų darbo sausainių kartu su vaikišku raštu pasirašyta atvirute. Martusia – ji, matyt, buvo tarp tų vaikų, kurie per pertrauką senos mokyklos koridoriuje vos neišvertė manęs iš kojų; dėkojo kariams už drąsą ir linkėjo jiems Dievo globos. Aš pastebėjau, kad mokyklos rūbinė buvo visa apkabinėta maskuojančiais tinklais, tokiais niūriais, kaip paliegiusio angelo sparnai, kuris jau niekad nebepakils į dausas. Ir vienai vyresniųjų klasių mergaitei davė uostyti amoniako, nes ji gavo žinutę, kad tėtį išvežė į poligoną. Aš atrišu mėlyną ir geltoną juostelę ir įsidedu burnon visą sausainį. Kad pradėčiau jį kramtyti, turiu sutelkti visas jėgas. Gerklėje įstrigęs akmuo. Įsitempusi nuryju kąsnį, ir trupiniai drasko man stemplę. Kadangi alkio jausmo nebuvo, tai nėra ir kam praeiti. Nėra kam praeiti. Išskyrus begalinį dienų skaičių, kurį teks leisti vienai. Paketėlyje pasibaigia sausainiai, ir galva svaigsta mažiau. Tik lieka jausmas lyg po duslaus smūgio per pakaušį. Už mano nugaros prasiveria durys, pardavėja ruošiasi iš kibiro šliūkštelėti purviną vandenį. Paskutinę akimirką ji pastebi mane, bet sustabdyti inercijos jau nebegali. Aš vos spėju pasilenkti, ir pamazgos liejasi tiesiai į suruoštą krepšį. Purvo grumsteliai, smėlis, ištižusio kartono skiautės, rudas vanduo – viskas teka žemyn stiklainių su kopūstais kraštais, teka į

paketus su rankų darbo sausainiais ir šaldytais virtiniais, permerkia atvirutes su įvairiausiai blizgučiais, išpaisytas flomasteriais ir heliniais rašikliais. Pardavėja aikteli, griebiasi už širdies, puola atsiprašinėti, ištraukia man iš rankų krepšį ir bando gelbėti paketus. Valo rankomis vaikiškus užrašus, jos pirštai stori ir įdiržę, o įtrūkiuose oda patamsėjusi, nors jos nagai, papuošti ornamentais, išpieštais ant tamsiai raudono gelio lako, jau ir ataugę – iš akies, apie pusantros savaitės, – bendra jų išvaizda daug maž normali. Pakeliu akis ir matau, kad ji tyliai verkia. Jos kūkčiojimai vienas po kito ritasi ant manęs, ir aš irgi pravirkstu springdama ašaromis, kurios neleidžia kvėpuoti, krentu ant jos minkštos šiltos krūtinės. Ji iš tų moterų, kurioms nebūna šalta, apdribusi jos dekoltė oda kvepia šviežiu prakaitu ir pigiais kvepalais, o rankos – dešra ir chlorke. Ji apkabina mane lyg vaiką, o aš raudu, raudu ir raudu. Rodos, šitas srautas nesibaigs niekada. Bet štai, toks jausmas, kad užvestas mechanizmas pradeda lėtinti apsukas ir sustoja. Čiaupas užsisuka. Aš nutylu. Ji glostydama mano galvą taip pat nurimsta ir atpalaiduoja savo glėbį. Jos tirštas makiažas nutekėjo ir pavirto į pliurę – aukšiniai vokų šešėliai, riebus akių kontūras ir tušas, kuris trigubai pastorino ir išilgino priaugintas blakstienas, tamsūs perlmutriniai lūpų dažai, kurie puikiai dera su auksiniu dantimi, blizgančiu už dešinėsios viršutinės ilties. Man atrodo, nesu mačius tokių rudų skruostikaulių, toks įspūdis, kad ji bus įdegas Balyje. Apskritai ji priklauso tai tetulių kategorijai, kurios negali sukelti nieko kito, tik baimę ir norą neprasidėti. Tokios kaip ji visada tylėdamos arogantiškai numeta tavo užsakymą ant prekystalio, kaip kaulą šuniui, ir nusuka gražą. Tačiau ji, lyg mergaitė, šluostosi veidą ir prašo palaukti, leidžiasi kažkur bėgti šlepsėdama plastikinėmis šlepetėmis, kurias įsispyrė ant pėdkelnėmis ir kojinių apmautų kojų, o po minutės grįžta rankose laikydama BO\$\$ maišelį, prikrautą mėsos konservų,

sutirštinto pieno indelių, saldainių, arbatos, kavos ir cigarečių.

Nuneši? – sausai paklausia ji ir nusigręžia, net nespėjusi žvilgtelėti, ar aš linktelėjau jai.

Ji sugrįžta už prekystalio ir amsi ant senės, kuri įnirtingai nagu krapšto virtinį kulinarijos skyriuje – bando patikrinti, ar ne per kietas jos dantims? Kyla tradicinis šaršalas, tačiau galiausiai senė nusiperka vieną balandėlį, tris virtinius ir du raugintus agurkus. Ji pikta ir įnoringa – nekenčia gaminti, nes sau pačiai reikia mažai, o daugiau nėra kam. O pardavėja kandi ir susierzinusi – gaminti ji irgi nekenčia, tačiau vyrui ir dviem suaugusiems sūnums laisvu nuo darbo metu ji lipdo šimtus virtinių ir vynioja balandėlius. Žmogiškos atjautos, užklupusios ją netikėtai, nelieka nei lašo. Moterys su neapykanta galynėjasi buitinėje klasių kovoje, po to išsiskiria jausdamos palengvėjimą, pasistiprinusios viena kitos nuodais.

O mano paketai dabar tampa dar sunkesni. Ir aš – kažkokia abejingai-rami-bejėgė. Šalia artimiausios šiukšliavietės pastatau krepšį ant žemės ir einu tolyn, klausydama nugara, kaip jį puola darinėti tie, kas ką tik rausėsi konteineriuose.

Priešais šiukšliavietę sėdi valkata su juodais, į chalatą panašiais sintetiniais kailiniais. Prie jo kojų guli padėtas indas išmaldai rinkti, tačiau tai – maskuotė. Rankose jis laiko mažutę varinę amforą. Krapštydamas savo ilgais purvinais nagais jis valo įrėžas. Į ūsus, pageltusius nuo tabako, murma užkeikimą: šaukia sniegą, plikšalą, depresiją. Užkeikimai, pastiprinti aštria jo neprausito kūno dvasia, pasklinda atmosferoje. Su šita jo asmenine Aladino lempa arba Pandoros skrynčia viskas neišvengiamai išsipildys. Iš už kampo staigiai išnyra seni juodi žiguliai su jaguaro figūrėle ant kapoto ir važiuodami per balą aptaško valkatą taip, lyg tai būtų vienintelis dušas, kurio šis dar galėtų tikėtis savo nevykusiame gyvenime.

Link manęs artėja zombių, raganų ir lavonų būrys. Vienas

jų su kirviu galvoje. Visi jie linksmai prunkštuoja ir stumdosi. Kitas šokteli, kad mane išgąsdintų. Aš tarytum pabundu, apsidairau aplinkui. Baras priešais visas išpuostas voratinkliais, o padavėjos nugrimuotos seksualiais skeletais. Priešais įėjimą fotografuojasi kompanija su Kukluksklano kostiumais, jie paprašo, kad nufotografuočiau juos, ir zighuodami sušunka: „Šlovė Nacijai!“ „Priešams mirtis?!“ – pašnibždomis išspaudžiu atsakymą. O dar sako, kad Helovynas – ne mūsų šventė!

Bare tvanku ir triukšminga, aš čia vienintelė be specialaus grimo, bet manau, kad mano išbalęs veidas, pamėlę paakiai ir suveltai plaukai puikiai įsipaišo į bendrą koncepciją, trūksta nebent kraujo čiurkšlelių iš nosies. Penkiasdešimt gramų viskio išlenkiu vienu mauku ir užsisakau dar. Šalia manęs du kukluksklanininkai aptarinėja medicininės pažymos kainą, kuri padėtų išvengti mobilizacijos. „Velnias! Juk tai įmanoma! Juk tai taip lengva! Juk tai tik pusė mano mėnesinio atlyginimo!“ – mąstau ir jaučiu, kaip pradėdau alpti. Kažkur beveik pasąmonėje aš einu ilgu, išdažytu aliejiniiais dažais koridoriumi. Prie man reikiamo kabineto – eilė, bet durys atsiveria, ir storutė vyriška ranka su uniforma kviečia mane vidun. Ranka skraido ore be savo šeimininko, galantiškai siūlo prisėsti ant kėdės, tada atsigula ant mano kelio ir lyg tarantulas pradeda šliaužti aukštyn. Aš bijau pajudėti, tarsi tai būtų gigantiškas nuodingas vabzdys. Kai pirštai prišliaužia iki mano kelnaičių ir pradeda trinti įdubą tarp lūpų, aš suklykiu ir kratau koją. Ranka išlenda iš po mano sijono, pakelia rodomąjį pirštą ir priglaudžia man prie burnos – spėju pajusti savo kvapą, paskui delnas išsitiesia ir pakimba laukdamas mano akių lygyje. Puolu nervingai atidarinėti savo rankinę, užtrauktukas užstringa per vidurį, aš jį tampydama sulaužau, rūpestingai ieškau iš anksto paruošto voko. Aš tikrai žinau, kad jis turi būti čia, bet jo niekur nėra. Kabanti ranka pradeda pastebimai nervintis ir rodo man pirmiausiai į laikrodį, o po to į duris.

„Ar viskas gerai?“ – girdžiu, kaip iš koridoriaus kampo klausia vaikas su uniforma. Ryškumas reguliuojasi lėtai. Nežinia kodėl fone groja Joe Dassin. Po velnių, iš kur čia Joe Dassin – mane visada supykindavo nuo jo šleikščiai saldaus „Liuksemburgo sodo“, irgi mat, rado karinio komisariato garso takelį.

Oficiantė-vaiduoklis paduoda man stiklinę vandens. Vaikino, kuris abiem rankomis purto mane už skruostų, paprašau cigaretės. Užsirūkiau. Užsikosėjau. Mane krečia drebulys. Kandžioju sukepusias lūpas, nugraūžiu odelę taip, kad pajuntu sūrų kraujo skonį. Pagaliau išbaigiu savo įvaizdį šiandienos vakarėliui, šventei, kuri visada su tavim ir tyko už kiekvieno kampo, šandien ji su išpūstakiais moliūgais, po to – su kitom dekoracijomis pagal marketingo numatytą planą. Aš dukart nepastebimai sukūkcioju ir, sugniaužusi nosį pirštais, uždusinu raudą savyje. Prašau atnešti dar penkiasdešimt viskio, užsiuostau jį krumpliais ir užkandu šaltu, drėgnu oru. Pasikeliu, nuvalau striukės šlapią užpakalį ir neskubėdama patraukiu namų link. Bažnyčioje aukoja vakarines mišias. Priešais ją pirmyn atgal zuja linksmos šmėklos. Moteris velka languotą krepšį, tokį, kokį aš palikau prie šiukšlių konteinerio, prieina prie kryžiaus, glaudžiasi kakta prie jo, žegnojasi, bučiuoja, kažką šnabžda. Galima pagalvoti, kad tas kryžius – jos mylimasis. Tik jis nepajuda iš vietos, kad padėtų jai vilkti naštą. Norėčiau, kad apsilankymas bažnyčioje man suteiktų palengvėjimą kaip ir jai: jos krepšys tapo beveik besvoris. Moteris nusinešė jį taip žvaliai, tarsi būrys angelų, giedodami savo giesmes, būtų pačiupęs naštą iš abiejų pusių. Sakraliniuose pastatuose man visada nejauku, maža to, ten mane dažnai aplanko purvinos mintys, o prieš akis iškyla autoportretinis porno, kuriame dalyvauja mergaitės, darančios selfius-antytes altoriaus fone. Galbūt tai vaikystės trauma nuo tų laikų, kai lankiausi Počajivo lavros vienuolyne; tiksliai nežinau, bet visai įtikėtina. Būtent iš ten mano atmintyje išliko drumzlinas

vaizdas apie niūrią, blausią vietą, kur kvaitinantis kvapas ir maniakiško elgesio moterys, kurios, nepriklausomai nuo jų biologinio amžiaus, atrodė ne šiaip senos, bet kažkokios senovinės. Nuo to laiko man taip ir nepavyko pasijusti jaukiai nei vienoje šventykloje, ypač apeigų metu. Visada jausdavausi lyg diskotekoje su muzika, kuri neveža. Jei neišeina atsistoti ir tiesiog išeiti, tai tik ir galvoji, kada gi pagaliau pasibaigs šitas nepatogumo ir nuobodumo mišinys, kada liausis šitas jausmas, kad esi visiškai ne savo rogėse. Atrodytų, kad viešas klaupimasis ant kelių turėtų priminti visiems aplinkui, kad visi mes nuodėmingi, todėl verta parungtyniauti dėl atgailos apimties. Nes kas gi nejaučia ypatingo liguisto virpulio, kuris verčia pažvelgti į nuosavo šnirpštimo ir tuštinimosi rezultatus, ką jau kalbėt apie kasdieninius nusižengimus. Tą vienintelį kartą, kai tu mane, už kompaniją, neva atsitiktinai nusitempei priimti komunijos, mane krėtė visą savaitę. Tikintieji, turbūt, pasakytų, kad tai demonai išeidinėjo.

Aš žvelgiu į mažytį lėktuvėlį viršuje, kryžiaus dešinėje. Greičiausiai tai – žaibolaidis. Bet labai panašu į lėktuvėlį. „Pasiimk mane kur nors, lėktuvėli!“ – adresuoju jam savo improvizuotą maldą, savo visiškai žmogišką norą perdėti akmenį nuo savo dūšios ant aukštesniųjų jėgų sparnų. O kaip atsidūriau bažnyčios vidinio kiemo kampe, nepamenu.

2

Kiek dabar valandų?! *Shit!* Kur aš?! Atmerkti akis prilygsta branduoliniam sprogimui kažkur tarp tinklainės ir smegenų. Kokio galo jis išvis skamba?! Kur man išvis reikia eiti?! Žadintuvas drasko erdvę ir gręžia man smegenis. Galiausiai, tebegulėdama ant šono, aš tarsi višta praplėšiu vieną akį ir susivokiu, kad esu savo namuose (nors taktiliniu būdu supratau tai pagal apklo-to prisilietimą). Mano kūno padėtis lovoje – įstriža. Iš burnos trenkia pagiriomis. Telefono ekranas susilieja ir apsiverčia. Tas bjaurus įrenginys, kaip tyčia, nesiliaudamas skalambija įkyrią melodiją. Pagaliau man pavyksta akyse sufokusuoti ryškumą: 7:30. Nuo pastangų pakelti galvą apima pykinimo spazmai. Plaukai įtartinais dvokia. Suprantu, kad vakar nebuvo kam jų prilaikyti, nes, kaip žinia, tavęs – dar nuo studentiškų laikų išbandyto draugo, kai pigi užkanda padengdavo sniegą siuvinėtais ornamentais – vakar greta nebuvo. Pagaliau, sutelkusi visas pastangas, aš atsikeliu ir einu į tualetą, pakeliui peržengdama išmėtytus nuo pat durų savo drabužius.

Toks įspūdis, kad kartu su išmatomis iš manęs išteka neįsisavintas alkoholis bei vidinė sielos kančia. Man taip bloga, kad niekas nebeturi prasmės. Aš nukėblinu į virtuvę ir sukišu į save du šaukštus *Enterosgelio*, nustumdama vandeniu tą lipnią šlykštinę gilyn į virškinimo traktą. Užsiplikau arbatos. Pykina jau mažiau. Prisijungusi prie darbinio susirašinėjimo, rašau, kad privalau pasiimti *sick-day*. Įlendu atgal į lovą, bet miegoti

nebegaliu, nes širdis dejuoja ir daužosi, tai didindama apsukas, tai vėl nurimdama. Užsimerkusi bandau įsiziūrėti į psichodelinius spalvotus ratilus. Neisiu į darbą nei šiandien, nei rytoj. Galbūt išvis niekada nebeisiu. Turiu pakankamai santaupų, kad nusiplaučiau žiemot į Aziją. Aš gi taip niekada ir nebuvo išvykus į užsienį, kai jau suaugau, tik mamą aplankiau porą kartų; tau tai buvo per brangu, o keliauti mano sąskaita nenorėjai. Tačiau įvertinus tai, kad net nesiruošiu išlįsti iš lovos keletą artimiausių metų, visi tie pinigai man nėra taip jau labai reikalingi. Smilkiniai garsiai pulsuoja, ir atrodo, kad žandikauliais teka plonytės kraujo srovelės, šaltiniai-medžiai įsišaknijo į mano stigmatas. Aš matau bekraščius smėlio pliažus ir turkio spalvos glotnų jūros paviršių. Dailius, idealiai nudegusius žmones. Visi taip persipildę džiaugsmu, kad netgi nebesišypso. Jie nejaučia poreikio trykšti šia krūtinę perpildžiusia laime, kurios visiems čia per akis. Vienišiai ir šeimyniniai, senukai ir ką tik įsimylėję, vaikai ir gyvūnai. Visi turškiasi ir deginasi, laižo ledus ir geria „Fantą“. Aš ištirstu sūriame ore, nuo kurio man peršti akis, ir nugrimztu į negilų nervingą snaudulį. Iš jo mane ištraukia telefono skambutis.

– Tu kaip? – gaudžia anoje pusėje energija trykštantis balsas.

– *Normal*, – beveik pašnibždomis užkimęs atsako manasis.

– Klausyk, tu nesigrauk, jis gi greit sugrįš, jiems gi atostogas duoda.

– Iš ten negrįžta.

– Ai, baik jau, baik...

– Sugrįžta kitais. Vienu žodžiu, Sofka, man, žinok, siaubingos pagirios...

– Gerai tada, ateisi, kai palengvės, rytoj.

– Ai, baik jau. Iki!

Nutraukiu pokalbį. Įeinu į feisbuką. Nemąstydamą naršau ir dėlioju laikus. Susidaro įspūdis, kad niekam niekas nepakito.

Ir išvis, mano reikalai ne tokie jau prasti, galiu išsidrėbti per visą lovą ir gerai išsimiegoti. Nesidalinti antklode. Kadangi tu pasirinkai lovą pratybų centre, ar, dar blogiau, gultą blindazėje. Nes dabar tau tai yra svarbiau. Pati nepastebiu, kaip išsitiesiu per visą lovą „žvaigžde“, ir suvokiu, kad nenoriu nieko čia matyti. Iš po mano pažastų trenkia tuo stipriu, toksišku prakaitu, kurį mums dovanoja pagirios. Tačiau, be jo, pagirios mums dar dovanoja dvasios ramybę ir erotinį susijaudinimą. Mums taip sunku mąstyti, kad susikaupiame ties tuo, kas mumyse gyvuliška, paprasta ir žemiška. Mes ruošiamės numirti, todėl desertui norime malonumo. Aš naršau po pornosvetainę *Female choice*. Dvi panos laišo viena kitai, o vėliau prie jų prisijungia vyriškis. Pačiupinėju savo spenelius, įkišu ranką po apklotu ir sukišu pirštus į plyšį tarp lūpų. Mano judesiai tampa ritmingi kartu su patino frikcijomis ekrane, stebiu, kaip merginos liežuvis liečia minkštą rausvą mėsą. Iš jos burnos išsiveržia dejonė. Iš mano burnos išsiveržia dejonė. Mano ranką tarsi įtraukia tarp kojų spazmai, ir aš galiausiai pajuntu palengvėjimą, kai pagaliau išsprogsta ir išsisklaido ore neišeikvoto orgazmo slėgis, kybojęs dar nuo užvakar vakaro kažkur virš mano pakaušio. Nusileidęs iš išorės jis išsiveržia manyje. Lengvas ir paprastas, greitas ir veržlus, kaip patys pirmi, dar mokykliniai. Karštas kraujas pulsuoja ploniausiuose kapiliaruose per visas poras išstumdamas lauk intoksikaciją. Primityvaus kūniško džiaugsmo banga lyg gyvsidabris nusirita smegenų vingiais.

Aš netgi pagalvoju, kad gerai būtų pavalgyti. Atidarau šaldytuvą, naršau po jį akimis, aptinku ten dar nuo atsisveikinimo vakarienės užsilikusių mano pagamintų gurmaniškų skanėstų. Bet kažkodėl paimu marinuotų imbierių stiklainį ir čiupdama pirštais pradedu godžiai ryti jo turinį.

Skamba telefonas. Laimė, kad ne prieš septynias minutes. Tavo mama. Ši moteris, kuriai visada jaučiau baimę, sumišusią

su priešišku, todėl bendraudama su ja visada laikiausi distancijos, dabar man pasirodo netikėtai artima, ir aš tarsi geriu iš jos rūpestingų rankų pagirių sultinį. Jos balsas vienu metu ir susijaudinęs, ir žvalus, taip, lyg ji būtų atradusi naują gyvenimo prasmę, kurią sudėtingos gyvenimo aplinkybės tik sustiprino.

– Žodžiu, išsiaiškinau! Jus apgyvendino pratybų centre ties Kyjivu. Ten viskas tvarkoj. O tu kaip?

– Normaliai. Jis skambino?

– Aš neiškenčiau. Ai, bet jis mažai turėjo laiko. Normaliai ir nepakalbėjom. Tik: „Viskas, mama, atia!“ Tu nesigrauk, saulele. Sugrįš jis per mūsų maldas. Reik tuo tikėti.

– Uhu...

– Ojoj, vaikeliai, vaikeliai, ir už ką dievulis jums tai skyrė?! Bet turbūt taip jau lemta!

Aš jaučiu, kad tuoj pradėsiu unkti, todėl išjungiu telefoną. Galiausiai ji mama, ir ji turi tą negincijamą teisę įkyrėti telefono skambučiais, netgi tada, kai būsi po kulkomis. Kad ją nuraminatum. Kad grąžintum tai, ką ji kažkada sudėjo, atiduodama tau visą savo dėmesį. Aš juk neįdėjau į tave visiškai nieko ir nieko nepaaukojau. Ką tu man išvis skolingas? Fondiu rinkinį, kurį nupirkau, kad kartu leistume vakarus su draugais? Ar džioistiką pamėgtiems žaidimams, nupirktą dovanų Šventojo Mikalojaus proga iš pirmos mano orios algos? Norėdama nors kiek pažvalėti ir užsimiršti, išeinu į balkoną. Visiškai nuoga, tik striukę užsimetu ant pečių. Užsirūkau ir pamojuoju kaimynui gretimais. Šaltis net supasi pakibęs ant persisukusių šakų stimburių. Šaligatviu vežimėliu pravažiuoja ausines užsidėjęs jaunas vaikinai. Jis dažnai suka ratus po rajoną, matyt, netoliese gyvena. Jo amputuota galūnė taip dera prie nukapotų medžių šakų. Jis dažnai sustoja, pasikelia pasiremdamas į savo sveiką kelį ir pakelia galvą su muzika ausyse aukštyn iki pat medžių šakų – taip neva jie supranta kažką nepaprasto.

Sugrįžusi į kambarį imuosi guglinti Kyjivo apskrities karinių mokymų ir pratybų centrus. Man išmeta nuorodą į puslapį socialiniame tinkle *VKontakte*: „Karinis dalinys (pratybų centras) A 0704 Vasylkivas“. Paskyros paveikslėlyje puikuojasi optimistiški muzikai su uniformomis kareivinėse, o pirmajame įrašė – mergiotė, iš išvaizdos metų penkiolikos, tokia provinciali malaletka, nuleidusi galvelę laiko ant sąsiuvinio lapo ranka parašytą, gėlytėmis ir širdelėmis aprėmintą plakatą: „Vadimai, Polina tave labai myli ir laukia.“ Toliau vienas po kito eina postai, dauguma jų netaisyklinga rusų kalba: merginos ieško savo mylimųjų, kareiviai dalijasi patirtimi apie sąlygas ir tvirtina, jog, nepaisanti to, kad komforto galėtų būti ir daugiau, šio linksmai kartu praleisto laiko jie į nieką kita neišmainytų. Klausimas „gal kas nors žino, ar dar valgykloje dirba t,Katia?“ mane prajuokina. Taip tau ir reikia, dabar tegul tave maitina ta „t- kablelis-Katia“. Bet nuo posto, kurį parašė vartotojas pavarde Chochlovas, – „Linkėjimai brangiajam pratybų centrui iš ATO!“, išdėlioto ant žemės 0704 numerio šovinių tūtelėmis šalia žydros su geltona automato buožės, – mane vėl pradeda pykinti. Pornografija toje pačioje naršyklėje buvo žymiai malonesnė.

Spaudinėju tavo paskyrą. Ten vyksta visuotinis *checkinas*, kuris jau surinko 428 laikus ir 142 komentarus, linkinčius, kad angelai tave globotų, ir besidominčius, ar jums ten nieko netrūksta. Ar nešalate? Ar turit cigarečių? Aš nervingai užvožiu kompą. Angelai užimti – jie nešioja sunkius nusidirbusių moterų krepšius! Manęs ten išvis nėra, toje tavo erdvėje. Nors paskutinėje tavo foto, kurią kol kas palikai kaip savo profilio nuotrauką, mums atsisveikinant stotyje, laikai mane apkabinęs. Ji surenka rekordines 694 reakcijas (laikus, ašarojančius smailus ir širdes). Ir ką jūs, 694 juzerneimai, išvis žinot?! Trečdalis jūsų išvis nesate mano draugai, o 79 procentams jūsų ši nuotrauka atsitiktinai išplaukė sraute pagal socialinių tinklų nustatytą

algoritmą. Nes ją aktyviai visi laikino. Jeigu šis vaikiną iš nuotraukos besąlygiškai mane mylėtų, jis pasilikėtų su manimi ir pasirašytų po mano pastangomis surasti bendrų pramogų. O mūsų bendros nuotraukos žiemą iš Tailando laikų surinktų tikrai nemažiau. Kad bent kas nors būtų padėjęs piktą arba kokį žven-giantį emodžį ar debilišką gifą. Bet ne, komentuojat čia apie meilę, apie tai, kokie mes šaunūs ir stiprūs. Aha, meilė... – aplin-kybių sutapimas. Pamilsi tą, kas pasitaikys tau reikiamu laiku reikiamoje vietoje.

Štai kažkokia jaunutė patriotė, visuomenininkė, aktyvistė savanorė atvežusi tenai cigarečių, be pastangų apsuks tau galvą savo pasionarumu, nes turės tai, ko trūksta man. Ir paskui rašys rajoniniai laikraščiai apie jus tuos nykius romantinius straips-nius Valentino dienos proga. O tu pasakysi, kad kas gi kaltas, tu nebuvai tokia aistringa kaip ji, nė sykio neorganizavai mums taip reikalingų daiktų surinkimo.

Suvalgau dar truputėlį imbiero užsikąsdama šokoladu.

Tau, blemba, linksma ten, kareivinėse. Bachūriukai. Sujudi-mas. Testosterončikas. Mergaitės ir vaikučiai rašo laiškus apie tai, kokie jūs reikalingi.

Suvokiu, kad aš pati įsuku savo pyktį ir apmaudą, tačiau nie-ko negaliu su savimi padaryti, kad susivaldyčiau. Suvokiu, kad pagrindinė to priežastis – pagirios ir alkis, bet net negaliu prisi-versti žmoniškai pavalgyti. Nevalingai naršau naujienų sraute. Pozityvūs postai stipriai erzina, bet karšti patriotiniai pažymėti *#išdavystė* išmuša iš pusiausvyros dar labiau. Norisi kandžiai pakomentuoti, bet, laimei, neturiu tam jėgų, todėl vengiu var-ginančių žodinių pjautynių. Nugaliu savyje begalinį norą kažką sulaužyti, sunaikinti ar suluošinti. Nors galiu stipriai nesijau-dinti: sugniaužti kumščius – tiek tokios būklės aš tegaliu. Dabar vakarai ilgi ir tamsūs lyg duobė. Vos tik pradeda temti, dar kaip reikiant neprašvitus, kažkur po ketvirtos, krūtinės ląstą užlieja

kažkokios pamazgos. Atrodo, jog trūko širdies vožtuvas, o ten – kanalizacija. Mūsų jausmų srutos. Bandau žiūrėti serialą, tačiau judantis vaizdas ir hipnotizuojantis garsas mane akimirksniu užsupta, ir prieš šešias aš išsijungiu su mintimi, kad neblogai būtų pavalgyti, bet, matyt, atidėsiu tai rytdienai.

Pabundu pirmą nakties nuo troškulio ir stipraus noro sisioti vienu metu. Šaldytuve susirandu tavo močiutės perduotą stiklainį marinuotų pomidorų ir godžiai maukiu sunką. Tada nueinu į tualetą. Kai vėl sugrįžtu į virtuvę, išgeriu dar dvi stiklines vandens, o profilaktikai – dvi tabletes aspirino ir šešias aktyvintos anglies. Nors gal dėl to, kad sumaišiau vaistus, jie gali neutralizuotis. Daryk pažvelgiu kiek valandų ir pastebiu, kad trys praleisti tavo skambučiai ir viena ilgiausia žinutė, kurios glaustas turinys toks: „Atvykau, įsikūriau, ilgiuosi, myliu.“ Mane apgaubia kažkoks netikėtas džiaugsmas, aš nuspaudžiu *reply*, tuščioje eilutėje man priešais akis mirksi žymeklis, o aš nežinau, nuo ko pradėti. Ir kaip pratęsti. Ir kuo pabaigti. Netgi glaustai. Nors tris žodžius. Bet aš jų nežinau. Neturiu, iš kur paimti. O gal taip: „Kokio, blia, bybio?!“ Džiaugsmas ir įniršis susiplaka mano kūne lyg du sprogstamieji reagentai. Atrodo, kad tuoj iš burnos pasipils kruvinos putos, nevilties, švelnumo ir vienišumo mišinys – aš be tavęs juk neturiu netgi noro išeiti prasivėdinti. Tačiau ar turi teisę egzistuoti tai, kas vyksta per atstumą? Ar vienodai tai traktuoja siuntėjas ir gavėjas? Ar ta akimirka, kuri netikėtai užklupo kažką vienoje pusėje, dar bus aktuali, kai jos aidas pasieks antrąją? Nes štai dabar čia aš taip jaučiu, o už minutės, iš savo balkono žvelgdama į žvaigždes, užsimetusi striukę ant nuogo kūno, – jau nebe. O ką jau kalbėti apie ten ir po to. Ir, kas blogiausia, kai tik paspausi *send*, tai tuoj pat reikš reakcijos laukimą: pamatei? – padėjai širdelę? – jau rašai atsakymą? – kodėl taip ilgai? – ką ten ištrynei? Ir kaip ankščiau išvis žmonės galėjo pasitikėti pašto balandžių pristatymo terminais ir

tikslumu? Ar mes girdime vienas kito balsą tokį, koks jis yra iš tiesų, per visas šias komunikacijos technologijas, šiuose pokalbiuose telefonu ir *video-chatuose*, perpildytuose nuojautomis, jog tai negrabu, netaiklu ir visai ne laiku. Ar tu rašai žinutę, nes to nori, ar priverstinai dėl kažkokios nežinomos priežasties? Nes visi rašo? Nes taip turi būti. Tai amžina Penelopė-totemas. Per amžius nepajudanti iš vietos. Tik audžia ir ardo. Aš turbūt turėčiau pasiieškoti kokio *hand-made* hobio. Kaip antai velti vilną, virti muilą. Arba nerti tinklus.

3

Pasiutęs alkio jausmas įveikė miegą neįprastai (kaip man) anksčiau – beveik prieš devintą. Jaučiuosi žymiai gyvesnė ir žvalesnė nei vakar, tačiau nusprendžiu, kad aš vis tik nusipelniau dar vienos išėiginės. Nežinia iš kur atsirado netikęs palyginimas su teisėtais laisvadieniais, kurie priklauso pagal įstatymą po laido tuvių. Atsižvelgiant į dabartinį kontekstą, verčiau būti prieta ringai nei ciniškai. Ar visgi geriau ciniškai? Galų gale, juodas humoras visada lydi baisiausias gyvenimo akimirkas. Dabar, tiesą sakant, nelabai ir baisu. Taip jau surėdyta žmogaus psichika, kad jei valgytum bifšteką brangiame sostinės restorane ir netikėtai pamatytum gatvėje tankus, tai vis tiek prieš pabėgdamas pasistengtum pabaigti valgyti. Štai jis – tas madingas restoranas: žėri didžiuliai stiklai ir prabangūs indai, zuja oficiantai su stilingomis uniformomis, o tu prie mėsos užsisakei vyno arba „Kruvinąją Meri“. Ant liežuvio dediesi gabalėlį minkštos veršienos su krauju, ji kvepia ir tirpsta burnoje, užpilta tobulu padažu. Ji reali. O tankai – mirażas ištiestos rankos atstumu.

Nuo šių minčių man pradeda tekėti seilės. Išsitraukiu iš šaldytuvo užvakarykštę pastą su lašiša, pagamintą pagal Jamie'io Oliverio receptą. Ne visus ingredientus pas mus taip jau lengva gauti, bet aš žinau vietas ir man reikiamas svetaines. Netgi žinau, kur gruodžio mėnesį gauti šviežių naminių gražgarsčių. Šie patiekalai, žinoma, ne barščiai ar balandėliai, kurie antrą dieną tampa tik gardesni, ir nors pasta jau truputį prarado savo skonį

al dente, man vis tiek skanu. Būsiu atvira – tas faktas, kad dabar tau teks misti kažkokiu abejotinos kokybės primityviu maistu iš „t-kablelis-Katios“ rankų, mane piktdžiugiškai guodžia. O po tavo išvykimo kilęs pirmas emocinis akstinas ištrinti iš telefono Jamie'io programėlę, kadangi pramogoms ir delikatesams dabar ne laikas, išnyksta be pėdsakų. Be to, juo nestabilesni laikai, tuo daugiau žmonija trokšta gurmaniškų ir kūniškų malonumų, todėl neverta nepaisyti tokio šimtaprocentinio nuotaikos gerinimo būdo, jei gali jį sau leisti. Nuo šios akimirkos tai, kad tu uždirbai mažiau už mane, nesukels man nepatogumų, kai užsi-geisiu kokio skanėsto prekybcentry, o ir neteks kartais mokėti už tave restoranuose, kantriai laukiant dividendų iš tavo tėvų investicijų į tavo mokslus teisės fakultete bei įdarbinimą teisėjo padėjėju (o iš tiesų, kurjeriu, nešiojančiu įtartinus storučius vokelius). Maistas veikia magiškai. Manęs niekas nebepiktina. Net ir tai, kad iš veidrodžio į mane žvelgia susivėlusį kaliausė. Pliaukšteliu sau per užpakalį bei pilvelį ir pamąstau, kad verta būtų atnaujinti savo žygius į sporto salę. O kaip visada būna? Nusiperki abonementą, o vakarais amžinai kas nors atsitinka: jei ne *drinks*, tai kinas, be to, norisi daugiau praleistai laiko drauge (tau gi sporto salė – arba tingisi, arba per brangu), o iš ryto mobilizuotis be šansų – jei šalimais lovoje kažkas nepajudinamai parpia, gaila savęs. Tačiau dabar tą, kas parpė, patį mobilizavo, ir jam fizinis paruošimas taps priverstiniu ir nemokamu, tiksliau – tokiu, kokį galima sau leisti už mokesčių mokėtojų lėšas. Todėl vertėtų ir man nusistatyti režimą, tik komfortiškesnėmis sąlygomis nei savadarbiai treniruokliai iš jūsų kareivinių gyvenimo nuotraukėlių. Tik vienas klausimas: išsitrinkti galvą prieš ar po baseino? Galiausiai, susisuku riebaluotas sruogas į kuodelį, matau, kad seniai jau laikas jas dažyti, bet kažkodėl aš iki šiol nepastebėjau, kaip mano geometrinio kirpimo žvalaus smaragdinio ir peleninio rašalo atspalvių plaukai seniai virto pilka-

ruda-violetine nykuma. Užsimaukšlinu ant viso to jovalo kvailoką kepurę, nuo kabyklos nusiimu krepšį su sportine apranga, kuris kabo ten jau daugiau nei tris savaites. Viliuosi, kad maudymuką išdžiovinau, bet išsiaiškinsiu tai vietoje. Lyg kurmis iš savo urvelio, baikščiai išlendu į gatvę ir nustembu, jog šiandien netgi truputį saulėta, o tuomet tenka konstatuoti faktą, kad po mėnesio mūsų šalis, arba bent jau vakarinė jos dalis, pasiners į tą periodą, kai kas antra diena, nors ir ne oficiali išieginė, bet puiki proga atšvęsti. Aišku, tokios liaudies tradicijos nieko nestebina, nes žmonės – kad nepasikartų nuo vyraujančių šiuo laikotarpiu šalčių ir amžinų sutemų – susigalvodavo priežasčių lankytis vienas pas kitą svečiuose, kažkaip pramogauti, išgerti, atlikti pagoniškas apeigas ir dovanoti vaikams dovanų. Sulaukti Šventojo Mikalojaus, prašokti pačias trumpiausias dienas, o ten jau ir šviesos tampa grūdėliu daugiau.

Tai, kad mūsų šalis yra pozityvių permainų, demokratizacijos, europizacijos bei tolerancijos žmogiškajai įvairovei kelyje, galima pastebėti įstaigose, kur registratūroje į tave įsistebeilija ypatingos padermės prikljuotomis blakstienomis klapsinčios mergelės. Dar prieš kelerius metus jos, pamačiusios šią pokvailę kepurę, laikytų tave „tuščia vieta“, nes neaišku, kas išvis sutiko apmokėti abonementą į sporto salę tokiai nelaimėlei kaip aš. O kitoms lankytojoms su pilnu makiažu ir trumpučiais šortukais tenka oi kaip paplušėti (tai yra statiškai pasėdėti ant treniruoklio, kad nenutekėtų nė lašelis prakaito) norint, kad dėdulės su auksinėmis grandinėmis ant sprando atkreiptų į jas dėmesį. Tai visiškai aiškus ir suprantamas verslo modelis: viskas, ką jos įdeda į save, turi atsipirkti. Tačiau dabar ši uždara ekosistema patyrė ryškių permainų. Atsirado studentai užsieniečiai ir aitišnikai, kurie rūpinasi savo išvaizda pagal visiškai kitokią paradigmą, vadovaudamiesi visai nesuprantama mergaitėms su šortukais koordinacių sistema. Taigi administratorė tylėdama

paima mano abonementą, nuoširdžiai nusišypso ir paklausia, ar šiandien eisiu į SPA? Atsakau, kad SPA procedūroms šiandien ne pati tinkamiausia diena ir dėkoju jai, jog priminė, nes pati kažkaip nesusiprotėjau.

Pakeliui link spintelės persirengimo patalpoje man tenka apėiti dvi šešiasdešimtmetes tetules. Jos baigdamos šluostytis stovi visiškai nuogos ir tauška apie kasdienes problemas. Viena jų – apvali storulė su keliais gelbėjimosi ratais apie liemenį. Jos sėdmenys primena dvi pupeles, nors, po teisybei, kiekvienas jų triskart didesnis už manąjį. Noriu pabrėžti, kad mano užpakaliukas visiškai padorus. Jos krūtys masyvios, sunkios, dešinė kiek labiau nukarusi už kairę, ratilai aplink spenelius gigantiški ir išsilieję, o kūno oda raiba, bet dėl įtemptumo ji gan stangri. Jos draugė – visiška priešingybė: sausa ankštis, aptraukta oda su begale drambliškų raukšlelių. Trumpa šukuosena, berniokiška figūra. Iškart įsivaizduoju: fizinio pasirengimo normatyvus ji išlaikytų aukščiausiais rezultatais. Dabar vietoj fizinio pasirengimo normatyvų jos atlieka PSD, EVRK, PVM susigrąžinimą ir visokias kitokias abreviatūras, kurias šios moterys gausiai vartoja, įterpdamos jas į savo pasakojimą apie šeštą ryto šeimai pagamintą valgį. Matyt, tokiam amžiuje išties mažiau norisi miego. Jos abi tokios skirtingos ir tokios vienodos, su neskustomis gaktomis, abi praradusios gyvasties kibirkštį akyse. Tarp jų prašoka jauna gazelė, tokia, kuriai norisi įžnybti, bet ne dėl erotinių paskatų (bent jau ne pirmiausia), o kad įsitikintum, jog prieš tave ne mirazas ir ne žurnalo paveikslėlis, kurį sumanūs sporto klubo vadybininkai konvertavo į 3D vaizdą su įmontuota lankytojų kodavimo funkcija, siunčiančia negirdimą ultragarsinę žinutę: „Ateikite pas mus ir tapsite tokie pat!“ Jos kūnas padengtas lygiu alyvuogių atspalvio įdegiu, akivaizdžiai įgytu soliariume, bet nenuskrudintas iki bjaurumo, tobulai nudepiliuotas, įskaitant ir rankas. Rankų depiliacija man – toks

kraštutinis perfekcionizmas, į kurį nė nežinau, kaip reaguoti. Jos įvaizdį užbaigia ideali plonytė plaukų juostelė ant gaktos, net nenustebčiau, jei ji būtų dirbtinai priklijuota arba, mažų mažiausiai, nudažyta. Ji vikriai apsvynioja rankšluosčiu ir keliauja džiovintis plaukų, jos biusto apžiūrėt aš nesusėju ir pagaunu save dėl to apgailestaujant. Tačiau netrukus ji sugrįžta ir šluosto rankšluosčiu savo nedideles standžias krūtis taip, kad jos dar kurį laiką siūbuoja lyg du kažko stangraus ir šilto pripildyti kamuoliukai. Netgi jei tai tik silikonas, man į tai nuspjauti, nes atrodo natūraliai ir svaiginančiai. Ir speneliai kyšo lyg mygtukai senuose durų skambučiuose. Ji visa išsitepa kremu, skirtingoms kūno dalims skirtingu, kruopščiai pasidaro makiažą ir užsivelka tvarkingai ant pakabų sukabintus bliuzelę ir sijoną. Akivaizdu, jog drabužius ji lygina kasdien. Purvo nebuvimas ant vidutinio aukščio zomšinių batų kulniukų tik patvirtina mano teoriją dėl šios būtybės virtualumo, o jeigu visgi ji tikra, ploni audinės kailinukai apgaubs ją šiluma ir, aišku, palengvins jos gyvenimą laukiant pavasario.

Įstrigusi aplinkos stebėjimo procese, pati net nepradėjau persirenginėti. Sėdžiu sau, vėpsau ir gailiuosi tik dviejų dalykų: kad nemoku piešti eskizų, o taip pat nežinau, kaip atrodyti *sexy* su sportine apranga. Tačiau neleisdama nevilčiai nugalėti entuziazmo, įlendu į išstamptas timpas ir tavo senus marškinėlius, – sako, kai mums trūksta žmogaus, nešiojame jo daiktus, – susivarsčiusi ryškius sportbačius kėblinu į sporto salę. Mano treneris apsidžiaugia mane pamatęs. Aš jį – irgi. Kad ir kaip ten būtų, bet sąmojingo gražiai sudėto vyro draugija visada džiugina. Pradedu uoliai tampyti geležis. Darau pritūpimus. Su kiekvienu iškvėpimu vardiju treniruoklio metale įrėžtus skaičius, tardama juos garsiai tarsi besimokantis skaičiuoti vaikas. Tik kažkodėl rusiškai. Jaučiu, kaip iš manęs išeina užvakarykščio alkoholio likučiai, kol galiausiai pradedu geibti. Treneris įberia man į burną

cukraus. Apsidairau aplinkui ir mąstau, kad negali nestebinti tai, jog darbo metu tokia vieta pilna žmonių. Toks jausmas, kad šiame mieste mažai kas dirba, tik iš kur jie turi babkių visiškai komfortabiliam gyvenimui su neskubios prabangos elementais.

Daug kas išeina iš persirengimo kambario raudonomis lūpomis. Merginos darosi selfius ir dažosi blakstienas. Užtiesia kilimėlius rankšluosčiais lyg sakralius stalus kilimais. Prieš eidamos šokti rumbos ar salsos, ar dar kažko, jos pasisveria ir pažvelgia į veidrodį. Būrelyje merginų su specialiomis klubų juostomis, žaismingais karoliais ant kaklo ir auskarais ausyse stovi viena nėščioji su apvalučiu kelių mėnesių pilvuku, kuris kažkokiu būdu netrukdo jai braižyti lankų su butelio formos kulniukais. Ji nebijo nukristi. O aš kažkodėl bijau. Moterys šokėjos įdėmiai stebi sporto salėje vyrus, kurie užsiėmę savo berniokišku apšilimu: vienas pliekia dviem trosais taip, kad šie raitosi lyg gyvatės, kitas liuoksi ant spintelės visu savo šimtu dvidešimt kilogramų, kurių didumą sudaro raumenų masė, trečias šuoliuoja aplink teniso kamuoliuką, tarsi į jo gremėzdišką kūną įsikūnijo foks-terjeriukas, dar trejetas daužo bokso kriaušės, o du šokinėja per šokdynę. Tie, kam pritrūko inventoriaus, tiesiog bėgioja ratais: pasišokinėdami, patrepsėdami, apsisukdami aplink save. Jie skatina vienas kitą šaukdami: „Bachūrai, pirmyn!“ , tada pasikeičia užduotimis, kurios atrodo joms tokios svarbios, lyg nuo to, kaip ji atlikta, priklausytų, mažų mažiausiai, pasaulio pabaigos atidėjimas. Arba pergalė vykdant išvadavimo operaciją.

Aš prigulu ant suolo ant atidedu į šalį svarmenis. Klausau si savo sąnarių traškesio. Čia taip nepriimta. Taip ištižti šioje aplinkoje nepriimta, tačiau aš tiesiog guliu ir suku aplink pirštą savo riebaluotų plaukų sruogą, masažuuju kaukolę, krapštau šašus, po panagėm surinkdama porų ir liaukų turinį. Galvos odą peršti, ir man atrodo, kad su kiekvienu mano delnuose pasiliekančiu plaukeliu aš pamažu plinku. Apžiūrinėju neužretušuotą

apendicito randą plakate su idealiu kūnu per visą sieną, netobulai nukarpytus nagus stambiu planu ir prakaito, spuogelių bei plaukelių beveik makrovaizdą, o paskui persijungiu paeiliui tai į jaunutės nimfetės ant krosfito takelio šortukus, tai į plaukuotą grėsmingo dėdžiaus ranką, kuri ritmingai tempia didelį svorį prie prakaituotos kaktos. Beveik įkrentu į transą, kol prie manęs prisiartina mergina su kanarėlės spalvos timpomis ir aptemptais marškinėliais – topais: vien nuo jos išvaizdos aš pašoku, tarsi mane su cigarete mokyklos tualete būtų aptikusi direktoriaus pavaduotoja. Tuo tarpu kanarėlė, net nemestelėjusi į mano pusę paniekos kupino žvilgsnio, išsitempia prie švediškos sienelės, pažnaibydama savo „antrąją odą“ ji pozuoja draugei, kuri nedelsdama sukelia nuotraukas į instagramą. Ji irgi atsigula ant suoloelio, bet skirtingai nei aš, kad šešiolika kartų pakeltų štangą lygiai virš savo krūtinės, kuri išdavikiškai išlieka nepajudinamai apvalios formos. Virš jos galvos plazda baneris: „Svajoji tapti programuotoju?“ Keistas klausimas, nes ji net nepastebi blyškių akinuotų nerdų, kurie trenerių lydimi kartkartėmis prakėblina tarp treniruoklių šalimais, lyg kokie katorganinkai su savo prižiūrėtojais. Niekur kitur laikas nėra toks apgaulingas kaip čia. Takelio režimą perjungiant iš žingsniavimo į bėgimą, susikuria iliuzija, kad ir laikmatis turėtų dvigubai pagreitėti, tačiau minutės tęsiasi negailestingai ilgai. Padidinu greitį iki devynių kilometrų per valandą. Pulsas 179. Leistinas 220 minus amžius. Galėčiau dar įsibėgėti, bet pasitraukiu iš trasos ir pusiau pritūpusi atsiremiu delnais į kelius, sunkiai alsuoju – svaigsta galva. Žiūriu į savo kojas, ir taip, nesitikėdama ten pamatyti nieko itin paguodžiančio, staiga pastebiu, kad išvirkščiai užsimoviau kelnes. Nors šių sportinių kelnų atžvilgiu nėra jokio skirtumo. Net jei būčiau jas užsimovusi kaip priklausos, su savo maišais ant kelių jos nenustelbtų visų šitų vientisų, erdvę užpildančių sportinių kostiumų su fragmentais iš komiksų. Kur jau ten man

su savo rūbeliais iki tų rėkiančiai ryškių raidžių BOOM per visą gamtos duotą ištaigingą užpakalį?! Bet akivaizdu, kad žinomam fitneso brendui dviejų O_O efekto nepakako: kad sėdmenys atrodytų dar apvalesni, kelnių siūlė per vidurį įsiūta pagal specialią technologiją. Mano pavargusios išstampytos ir užskalbtos medvilninės timpos ne tos būklės, kad sudarytų nors menkiausią konkurenciją elastingiems kamufliažiniams kombinezonams arba tiems su gėlyčių ar net kanapių lapų piešiniais, kurie kažkokiu magišku būdu, tikriausiai dėl kokių kosminių nanoplaušų, nesusimeta tarp savo savininkų kojų į kupranugariškas letenėles. O gal tai nuopelnas tos intymios kontūrinės plastikos, kurios čia reklama iškabinta iškart po testuotojų mokyklos reklama ir prieš gydymą nuo per didelio prakaitavimo? Po to, pagal eilę, reklama siūlo: mokytis anglų kalbos, o toliau jau ratu: apatiniai, restoranas su lauko kepsnine, masažas, gatavi sveiki pietūs madingose dėžutėse, kotedžai DUPLEX-KHOLODNOVIDKA, kuriuose ne tik gyventi, bet ir numirti nesinori. Matyt, po estetinės lytinių lūpų operacijos žvelgi į pasaulį jau kitaip. Daugiau optimistiškai, ar kaip.

Veidrodžiai ant sienų skirti bet kokiam skoniui ir bet kokiems poreikiams: vieni plonina, kiti platina. Mergina daro pritūpimus su štanga, o vaikinai laiko ją už liemens ir verčia stipriau iškišti užpakaliuką. Kaskart jai tenka vis daugiau stengtis, kad išstumtų svorį ant pečių, ir ji užsimerkia, perkreipia burną ir prikanda lūpą, padengtą šviežio prakaito žvilgėjimu. Fanatiškai bandanti lieknėti nutukusi turgaus boba su kiekvienu užėjimu skleidžia vis stipresnes dejones, nuo kurių prieš akis man pasileidžia brutalių frikcijų mirgantis kaleidoskopas. Tarp pratimų setų ji šnekučiuojasi apie tamponus ir proteiną. Ji iš tų moterų, kurių niekas nesustabdys, net ir tai, kad darydama pritūpimus su svoriais ji tuoj, tuoj pirstels. Garsą visada galima pritildyti šukavimais, o kvapai čia taip susimaišę, kad galima lengvai linktelėti

galva į kito pusę, kaip į mylimą naminį šunelį, kuriam tokiais atvejais kliūna ir už vaikus, ir už bobutes.

Suskamba ant grindų paliktas telefonas. Jo savininkas – vyriškis, užsivilkęs iš kelionės po užsienį geležinės uždangos laikais atsivežtus marškinėlius, aptaria su kažkokia Tetiana Ivanivna dolerį po 30 ir atsiskaitymus grynaisiais. Kadaisė buvę spekuliantai ir aparatčykai čia persikūnijo į verslininkus ir rešalas pensininkus.

Sugrįžusi į persirengimo kambarį aptinku, kad mano maudymukas drėgnas ir pradvisęs, bet su pasibjaurėjimu užsitempiu lipnų audinį, sukišu plaukus į ankštą kepurę, dėl kurios akimirksniu virstu humanoidu, ir prispaudžiu prie akių akinius. Paskutinį kartą juos buvau užsidėjusi, kai mes su tavimi susiruošėme paplaukioti, bet pakeliui nusispjovėm ir nuvarėm linksmintis su draugais. Man taip buvo linksma dėl mūsų neatsakingo sprendimo, kad užsidėjau juos gatvėje ir kvatodama mėgavausi praeivių reakcija. Kvatojimas – keistas dalykas, sunku netgi įsivaizduoti, kaip tokią reakciją galėjo kadaisė išspausti mano apatiški vidaus organai.

Iš už tualetu durų sklinda kūkčiojimai ir aimanos. Moteriškė-kurios-niekas-nesustabdys dejuoja ant liaunos atletės peties, kuri apsiėmė ją šefuoti painingame jėgos ir kardio pasaulyje, kuris savaime persikėlė ir į širdies reikalus. „Aš suprantu, jauna tiolka, ateis pasidulkinti...“ Įdegusi tobulai nulietą antikinė statula stovi greta ir padavinėdama servetėles glosto jai galvą. Kaip statulai – ir tai jau daug. Ji ką tik pasakojo, kodėl nevalgo makaronų, kai su meilūžiu važinėja ilsėtis į Italiją. Tokie kolibriai kaip ši turbūt minta tik nektaru. Dabar ji apsilvilk automobilių ledi kailinukus, kuriuo jis jai padovanojo. Ir galbūt pirmąsyk susimąstys apie tai, kad jis visgi turi šeimą, ir ar tiesa yra jo žodžiai apie seniai įvykusią separaciją.

Paauglės mergaitės su paskutinės kartos aifounais ir išraiškin-
gais antakiais, – Viešpatie, čia visi su antakiais, o aš jų nuo pat
gimimo neturiu, – aptarinėja ginčus su tėvais, kurie visam tam
babkių duoda tik su sąlyga, kad bus reguliariai tvarkomi namai.
Mūsų – šiaudinių našlaičių – kartai tai net ir nesisapnavo. Mūsų
paauglystė praėjo šviesos ir šilumos stygiaus laikais, šaltis išpūs-
davo per plyšius viską, ir tai, kaip aš jaučiau savo tragediją, labai
norisi palyginti su kareivių išgyvenimais apkasuose. Tik dabar
tokie palyginimai yra griežtai užbaninti.

Plaukimo instruktorė sėdėdama už staliuko skaito maldakny-
gę. Ji beveik nestebi žmonių žydrame, maloniai chloruotame,
skaidriame baseino vandenyje, mirguliuojančiame šaltoje saulė-
je. Priešingoje takelio pusėje sužvilga vyro šeriai ir raumenys. Jis
lyg didžiulė žuvis gauda burna orą. Vandenyje jis savo delfino
oda prisiliečia prie manęs, ir aš jaučiu, kaip kažkur giliai klubų
sąnarių maišeliuose man tyliai spiečiasi noras praskėsti kojas.

Pasineriu su visa galva, ir mane apima dramatiškas regėjimas,
neva į šį elitinį klubą pataikė bomba. Vientisas vandens stul-
pas, o tada tarp purslų matosi snepšotas, kaip pralekia glaudės
Waterpolo Galicia. Jų savininkas ką tik buvo vienintelis, kuris
bandė perrėkti prislopinto pliuškesio ir pompų gausmo aidą.
Iš visos ekspresyvios jo prakalbos vandeniu užpiltos ir gumi-
ne kepurėle užspaustos mano ausys pagavo tik atskiras frazes:
„Gaila, kad tokią šalį suplėšė devyniasdešimt pirmais! Sistema
buvo bloga, o šalis gera!“ Ištinusioms lyg išmirkusios razinos
Galicijos regiono tetulėms ką nors atsakyti jam buvo sunku. Jos
bandė atrasti kokių nors paliegiusių argumentų: „Norisi, kad vai-
kai normaliai gyventų, mums jau vėlu“, bet daugiau klausinėjo:
„O ką gi daryti?“, po to pasinėjusios į vandenį iki pečių, lyg
slėptųsi į smėlį, šnekėjo tyliai, netvirtai, su kažkoku Pabaltijo
akcentu. Dar prieš minutę jis griausmingai joms prieštaravo:
„O man vat nevēlu, aš dar pagyvenčiau!“, po to iššoko visu savo

liesu kūnu ant baseino krašto kaip ant tribūnos, pasitaisė mėlynas ir geltonas glaudes: užrašą *Waterpolo Galicia* ant dešiniojo į pupelę panašaus sėdmens, o su liūtu – ant kairiojo. Auksinis „gimnastas“ tarsi švytuoklė ritmingai siūbuoja ant storos grandinės virš jo įdubusios krūtinės su sidabriniais želmanimis. Dar prieš minutę tetulės klausiamai siūbavo savo amžiniais auskarais ištampytuose ausų speneliuose, kaip galėdamos tvirčiau įsikibamos, lyg į gelbėjimosi šiaudus, į poroloninius vamzdelius. O čia: „BUM!“ – vientisas vandens stulpas išneša juos visus į žiemos orą. Išneša net iki pat dangaus. Ir jokie poroloniniai šiaudai jų jau nebeišgelbės.

Aš išneriu į paviršių ir sunkiai alsuodama išpilu lauk šį regėjimą kartu su vandeniu iš akinių. Per visą sieną plazda baneris: „Šlovė Ukrainai! – (tridantis) – Šlovė didvyriams!“ Viskas liko savo vietose. Kaip ir nerimas mano krūtinėje, kad viso to bet kurią akimirką gali nelikti. Toks jausmas, kad kiekvieno viduje sėdi mažytis, pirmyn atgal besiblašantis kareivėlis, kuris kaskart pašoka, nustato taikiklį ir atlenkia gaiduką. Jis net tirta iš noro naikinti, ir visai ne mitologinę rasą saulėje – jis trokšta žmones paversti mėsos gabalais su akimis.

Bet žinai ką? Aš sau taip nusprendžiau: bala nematė viso to! Man tu tiesiog plaukioji banglente Balyje. Išvykai sau į *boys-trip* kažkur tenai, kur nurausvino savo skruostus užvakar susigraudinusi mano sutikta auksadantė pardavėja. Ir tegul jau ten tos mergaitės savanorės spaudžia į plastikinius paketus jums sultis iš apelsinų ir mačete kapoja ananasus, aš į tai užmerksiu akis. Svarbiausiai, kad be nelaimingų atsitikimų. Kaip tam vaikinui mūsų kaimynystėj, kuris vežimėlyje sėdi suluošintomis galūnėmis. Turbūt mačete tiesiog nuslydo nuo tvirtos vaisiaus odos arba ryklys atplaukė ten, kur nereikėjo, tiesa? Ir nėra daugiau viso šito: radijo, laikraščių, pokalbių gatvėje, susierzinusių vairuotojų ir kariškių, kurie nenusivelka uniformos atostogų metu.

Tiesiog dabar madingas militaristinis stilius. Kaip ir moteriškos partupėjos ir rankinės su įspaustu pistoleto muliažu.

Tokia mano legenda. Sutariam?

Įsivyniojusi į chalata, aš vos lipu laiptais aukštyn, ir nešdama savyje šį nenutrūkstamą dialogą, kurio tu, žinoma, negali girdėti, nervingai prašliumpinu tarp išsirikiavusių į eilę žmonių, kuriems žemė slysta iš po kojų. Bet jie dėl to neatrodo sutrikę, tik susikaupę, atsiriboję ir netgi kažkodėl įraudę ir laimingi. Gal dėl to, kad savarankiškai reguliuoja bėgimo takelio greitį bei nuolydį ir turi iliuziją, kad kontroliuoja savo asmeninę egzekuciją, nuo kurios ant jų nugaros per marškinėlius, kaip drugeliams, pumpurėliais užsimegzdami ir iš druskos kristalų, ekstraguotų iš jų prakaito, išsiskleisdami išdygsta sparnai.

Tokia mano legenda! Ar visiems jums aišku?! Bet niekas nekreipia į mane dėmesio. Ir net nežinau, ar balsiai išsakytas mano klausimas pakeistų publikos reakciją.

„Ja budu, budu, budu samoj jarkoj zvezdoj“¹, – per visą persirengimo kambarį dainuoja moteris, stovėdama nuogu torsu, papuoštu nukarusiomis krūtėmis, o jos veidas – kaip nuoširdžiai gašlios žvaigždės iš seno pornofilmo. Moteris sulenkia per alkūnes rankas, lyg kultūristė per varžybas, tačiau kaip ji tai daro – atrodo grėsmingai ir juokingai vienu metu. Ant jos subinės – nuo maudymuko kelnaičių šviesesnis už visą likusį kūną trikampis. Telefonas ištisai pypsi – plyšauja vaiberis ir mesendžeris. „Viešpatie, kaip gi tu save myli!“ – rėkia ji per visą kambarį savo draugei nėrinuotais apatiniais, kuri, tarsi idealaus žmogaus 3D simuliaciją sektos adeptas, trina į kiekvieną kūno vietą vis kitą kremą. Bet iki rytinio etaloninio pavyzdžio šitai dar toli.

¹ Aš būsiu, būsiu, būsiu pati ryškiausia žvaigždė. (Rus., atlikėja „Arktika“. Čia ir toliau, jei nenurodyta kitaip, vertėjos pastabos.)

O po to ji šiurkščiai atrėžia atsakydama į eilinį telefono signalą: „12:08! 12-ą aš jau turėjau būti nusipraususi!“ – „Tu gi iš tų, kas iki paskutinio kraujo lašo kausis!“ – atsako jai nėrinuotoji.

„Už šviesą 230 sumokėjau“, – aiškina kultūristė. Ir, pabaigusi šita replika jų ne itin turiningą pokalbį, užsivelka dėmėto šuns rašto flisinių kombinezoną su kapišonu ir ausytėmis, apsiauna auksinės spalvos ugus ir išsinešdina lauk. Dabar ji išties panaši į džiaugsmingą pasivaikščioti bėgantį šunį.

Aš prieš veidrodį įtempiu sėdmenis ir su siaubu akyse pažvelgiu sau per petį į tą neartą celiulito lauką. Kanarėlė aptarinėja su savo fotoreportere poilsį Alpėse. „Ir išvis man atrodo, kad kai kuriems vyrams reikia karo, kad tik nereiktų dovanot briliukų!“ – pagaunu jos nenuginčijamą tezę.

„Kraujo? Lašas? Paskutinis? Dieve, ir kaip surasti visame tame įkvėpimo išsitrinkti galvą?“ – mąstau aš ir, užsimaukšlinusi kepure, brukuosi per džiovintuvų krosnį link išėjimo, bet tada susivokiu, kad pamiršau raktelį spintelės durelėse. Grįžtu, vėl einu ir vėl išeinu į salę. Man rodosi, kad esu kažkokiam pragaro labirinte, kurį tik iš trečio karto pavyksta palikti.

Hole plikas stotingas jaunuolis uoliai lyg mokinukas žiaumoja iš plastikinės dėžutės ryžius su razinomis, užsigerdamas baltyminiu kokteiliu. Automatiškai atsiveria durys. Pro jas įžengia šventikas su diakonu ir puola visus be išimties šlakstyti švęstu vandeniu. Kas žegnojasi, kas atšoka į šalį, kol mergina iš registratūros, klapsėdama savo priklijuotomis blakstienomis, lyg iš išgąščio, lyg atgailaudama paduoda jiems auką.

Lauke viską užpustė sniegas, toks vaizdas, kad kažkas peša dangaus vištą. Sporto komplekso techninis darbuotojas, basomis kojomis įsispyręs į gumines šliures, šluoja šaligatvį prie įėjimo ir barsto smėlį. Mamytės stumia per sniegą vėžimėlius, ir visiškai akivaizdu, kad tokiomis sąlygomis sporto klubas joms nereikalingas. Pijokas atkasa iš pusnies mašiną – tokios pačios

violetinės spalvos, kaip ir jo veidas. Tikiuosi, nesės prie vairo. Pro Afganistano veteranų sąjungą, prie kurios tiesiai po juoda su raudona ir mėlyna su geltona vėliavomis stovi tuščias degtinės butelis ir pakuotė nuo sulčių. Ant plonų leopardinių kojų greitai pingvino žingsneliu kažkur skuba kanarėlės iš sporto klubo sielos sesuo. Jai vos pavyksta prasilenkti su pilku vyriškiu, kuris abejingai nešasi įmautėje mirties liudijimą ir ant šaligatvio išsišnirpščia nosį.

Stotelėje apkūni moterėlė pritupia ir užsidega ploną cigaretę. Man norisi prisijungti prie jos, užsidaryti kartu su ja laikiname intymiaame bendro perkūro pasaulyje, tačiau ją jau masina vyrai, kurie išilgai viso mano kelio rausia tranšėjas, lyg apkasus. Jų kaškietus ir vatinius bušlatus padengė sniegas: elektros tinklų remontas – negailestinga ir be galo atsakinga misija, tinkanti tik superherojams.

Kariška mašina su prozišku, ant A4 lapo atspausdintu užrašu „Kroviny 200“ (neva kalba eitų apie padidintą mokestį už pervežimą) – senas burzgiantis vietinio vintažinio sukirpimo džipas su juoda juostele ant veidrodėlio – prasispraudžia kamštyje tarp karietų, maršrutinių autobusiukų ir „Stebuklingo traukinuko“. Vairuotojai važiuodami iš paskos signalizuoja, arkliai baidosi, nes tramvajus priekyje sustojo, kad pervestų iešmus. O medicinos kolegijos studentės su baltais chalatėliais tuo metu valgo dešreles ir klausosi rausvose ausinėse kažkokių linksmų melodijų. Galbūt jos šiandien eis į boulingą ar čiuožyklą.

Ant kiekvieno kampo kabo skelbimai apie lėšų rinkliavas ir kvietimai paspausti laiką feisbuke – tuomet gausi kietų komiksų knygą apie kiborgus. Kažin kodėl nuklystu į miesto centrą. Nerūpestinga minia vaikštinėja greta griaudėjančios karinės palapinės – veteranai plyšauja dainas pagal fonogramą taip, tarsi čia vyktų vestuvės vieno iš jų brolių, kuris pagaliau rado laimę grupėje „ATOšnikų pažintys“. O visa tai jau visiškai klaidingas kon-

tekstas ir mano legendos puoselėjimui netinkamas garso takelis.

Aš išoku į pirmą pasitaikiusį padoresnį taksi – į kažkokį nemūsišką automobilį su lenkiškais numeriais. Pasakau adresą. Vairuoklis iš to džiaugsmo net pasitrina sušalusias rankas – aišku, kad nulups iš manęs dvigubai, kaip iš durnelės turistės. Kad jis bent užsičiauptų – dar primokėčiau. Bet ne, jis pliurpia visokias nesąmones: politikos analizė, perpinta skundais ir paskaininta radiju „Melodija“. Mano vidiniam kareivėliui jau putos iš burnos veržiasi, bet aš taip noriu namo, jog surenku savo jėgų likučius, kad nereaguočiau į taksisto eterį, ir stengiuosi izoliuoti jį kažkokiame tankiame debesyje, apvyniotame stiklo vata ir skoču. Mane pasiekia tik slopus bambėjimas, ir aš įsistebeiliju į langą. Prietemoje, ugnelių mirgėjime, viskas atrodo ne taip jau ir beviltiška. Svarbu neturėti galimybės įsiziūrėti į detales.

Įsiremiu galva į šaltą stiklą ir sekundei užmerkiu akis.

Jaučiu, kaip atlégsta širdis.

– Ei, kas tau?!

Atidžiau įsiziūrėjus, tas gyvenimo nuvalkiotas muzikas, pasirodo, yra daugmaž mano bendraamžis. Visą kelią jis važiavo užsikniaubęs ant vairo visu savo apdribusiu kūnu su odine striuke. Bet dabar matau jo veidą su juoda trikotažine kepure beveik prie pat savęs. Kad mane pažadintų, jam teko persilenkti per savo sėdynės atlošą ir gerai papurtyti mano petį savo letena, apmauta purvina pirštine nukirptais pirštų galais.

– Tu ką?! Viskas normaliai? kažko užsimetei? Ar ką?

– Nea, tik mėnesinės, – atkertu.

Ir aptinku, kad mano piniginė tuščia. Blia. Pamiršau sustoti prie bankomato išsiimti pinigų. Mažiausiai dabar man noris vakaro kamščiuose sukti ratus kartu su šituo įtartinu tipu. Ir piniginė kaip ir ne visai tuščia, nes ten guli 10 baksų – juokinga duoklė tų laikų įpročiui, kai tai buvo vertingiausia krikštamatės dovana gimimo dienos proga, ir kai už šią sumą galėjai dviese

nuvažiuoti savaitgaliai paslidinėti. Taip juos ir nešiojusi nepalietus su savimi paskutinius penkerius metus, keletą kartų galvojau paslėpti, bet tik perkėliau iš piniginės į piniginę, nes nesugalvojau, kur padėt. Ir štai – prisireikė. Tylėdama kišu juos tam keistam tipui. Jis kuičiasi po kišenes, aiškina, kad šiandien dar negavo pajamų, skambina kažkam, kad sužinotų dolerio kursą, bet aš, nė nemestelėdama nerūpestingo „gražos nereikia“ arba sterliško „už gražą nusipirk deziką“, trinkteliu mašinos durelėmis ir išnykstu laiptinėje.

Atsiremiu į sieną taip, tarsi būčiau nuo kažko pasprukusi, o dabar saugiai pasislėpiu ir noriu atsipūst. Man priešais akis kabo skelbimų lenta, kurios viršuj – plastikinėmis gėlėmis įrėminta „Siksto Madonos“ reprodukcija, o jai prie kojų, lyg užsivajojusių angelėlių debesėlio pratęsimas, grėsmingas skelbimas:

Gerbiami Lvivo srities gyventojai!

*Dėl karo veiksmų mūsų valstybės rytuose, Ukrainos jungtinėje energetikos sistemoje atsirado kuro deficitas: 80 % anglies kasyklų nutraukė savo darbą, dujų tiekimas irgi tapo ribotas. Iškilio grėsmė, kad bus pažeistas gamybos ir elektros energijos sunaudojimo balansas, ko pasėkoje gali būti įvestas **avarinių elektros atjungimų grafikas, kuris** įsigalioja pagal specialų Nacionalinės energetikos sistemos Ukrenergo potvarkį. Kiekvienas mūsų gali padėti išsaugoti šviesą ir jaukumą namuose. **Prašome elektros energiją naudoti ekonomiškai ir nuo 19:00 iki 22:00 be būtinybės nejungti energijai imlių elektros prietaisų.***

Lvivo apskrities ir Ukrainos energetinis saugumas priklauso nuo jūsų.

Likusią dienos dalį aš užmušu su šykščiu kruopštumu iš interneto keldama filmus ir kraudama visus savo įtaisus ir *powerbankus*, guglinu kompaktinius generatorius, *startupus* ir visokius

know-how šia tema. Kaip įmanydama raminiu paranoją, kad išjungus internetą. Kai išeinu į balkoną parūkyt, kol viskas įsikraus ir išsisaugos, iš namo priešais išneša suvyniotą į paklodę ritinį – štrudelį iš kūno kojomis pirmyn. Jį įmeta į mašiną, net ne į „greitąją“: „pip-pip“ – atidaro ją signalizacijos pulteliu ir guldo tiesiai ant užpakalinės sėdynės. Cokolinio aukšto pusrūsyje pirmyn atgal bėgioja geišos, blaškosi, rėkauja, laužo rankas, žvelgia pro langelį kojų ir ratų lygyje, o po to perjungia savo dėmesį nuo įtartinos situacijos ir puola derinti masažų tvarkaraštį. Toks jausmas, kad ten atsirado laisva vieta. Ogi ir monarchams buvo žinoma, jog gera vieta tuščia neužsibūna. Taip pat ir atminty. Juolab liaudies. O dar labiau – masažo tvarkaraštyje. Gal pabandyt užsirašyti? Jeigu atjungs šviesą, geišos gali dirbti ir prie žvakių. Taip bus dar geriau.

Numetu rusenančią nuorūką žemyn į tuščią gatvę. Ji padaro kelis salto ir sušnypščia baloje. Kambario sutemose šviečia monitorius ir tarsi radarai mirksi indikatoriai ant visko, ką aš panikoje sukaišiojau į rozetes. Mėnesinių ciklo sekimo programėlė siunčia man džiaugsmingus pranešimus, ragindama dalintis savo vaisingumo informacija su artimaisiais. Pirmiausia su partneriu. Linksmuoliai vyrai-programėlių kūrėjai, jautrūs Berlyno hipsteriai, *dad-body* vyrukai ir talentingi programeriai indai tikina, kad kalbėtis apie moterišką kraują visiškai negėdinga, ir kad mūsų syvų gamtiškumo gali baidytis tik užkietėję patriarchalinių pažiūrų tipai. Nusijuokiu mintyse įsivaizduodama, kaip tu kareivinėse gauni notifikacijas apie dar vieną mano pasibaigusį ciklą, kuriame nedalyvavai. Turbūt tai būtų panašu į įraižas kalėjime laikui skaičiuoti. Nors pati idėja be išlygų patogi ir daug kam pagelbės planuoti sekso išeigines be netikėtų komplikacijų ir išvengti nereikalingų priminimų apie sprogstamai pavojingą PMSą. Šykščiai šyptelėjusi išmetu šiukšlių dėžėn kontraceptines tabletes. Įdomu, kaip jie formuluoja

tą pranešimą? „Būkite švelnus – šiandien jūsų partnerė gali turėti nuotaikos pokyčių“? Ar siunčia alertus su šauktuko ženklų geltoname trikampyje: „17 dienų be sekso! Pasirūpinkite savo draugės sveikata!“ Tai būtų net kiekiau nei meilės laišakai, nes žinotum viską apie mane ir mano kūną, kaip apie orą, galėtum pasižymėti, kada nori sekso su manimi taip, tarsi jis tarp mūsų tuo metu buvo. Galbūt tokiu būdu gyvenimas celibate nebūtų toks skausmingas, mes galėtume susikurti virtualią iliuziją ir ją patikėti. Tuo tarpu aš įninku žiūrinėti abstrakčius paveikslėlius su įvairaus tipo vulvomis, apibendrintomis šūkiu *Every BODY is different*. Smalsu, kokią iš jų kaip bazinę pasirenka klinikose, kai siūlo priežastinių vietų nepriežastinę plastiką. Ar šitą pailgą juodą su mažyte violetine skylute, ar šitą apvalią rausvą? O gal tą, jūreivišką, panašią į midiją su inkaro tatuiruote? Banguotą? Žvaigždėtą? Gėlės formos? Ar tą, kuri lyg žvakutės liepsnelė ant šventino torto? Ar su pirsingo žiedeliu, ar be jo? Seku nuorodomis į Katie Huisman, Nicko Karraso, Katjos Tetzlaff ir Jamie'io McCartney'io darbus, neapdairiai apsilankau moterų forumuose su atsiliėpimais apie klinikas ir, galiausiai, kad atsitraukčiau nuo komentarų, prilimpu instagrame prie *Club Clitoris* ir žavingo animacinio filmuko apie šito organo, išimtinai skirto malonumui, tyrinėjimų istoriją. Garso takelyje apie jį gieda bažnytiniai choralai. Numetu Sofkai šitą nuorodą su smailu, kur verkia iš juoko, ir tada pasistatau tarp kojų veidrodį. Aš blogesnė? Ar geresnė? Tokia kaip ir visos? Ar, kaip visos, unikali? Ar aš verta labioplastikos? Pedikiūro šepetėlis, lyg tyčia, voliojasi ant stalo, ir jo rankena atsiduria mano rankoje, tarsi žaisliukas iš seksšopo. Baltas kamamberinis perlamutras lieka jos reljefuose ir įdubose. Aš nekvepiu jūra.

4

Pieno rūgštis išsiliejo raumenyse. Suvokiu, kaip iš tiesų arią tie paukšteliai-kanarėlės, kad savo miltingus kūnus paverstų įdegsiais idealais. Kokia gi aš buvau neteisi ironizuodama, jog jos tik pozuoja ant treniruoklių siekdamos ką nors pakabinti. Gerai, kad vakar bent į sauną nuėjau ir pamirkau burbulinėje vonioje drauge su senu kagėbistu, kurio pilvas iškildavo į paviršių lyg didžiausias burbulas, ir jo palydove – vietinės gamybos cariene Kleopatra. Nuo drėgmės ir karščio ne pats kokybiškiausias jos akių ir antakių makiažas išsiliejo ir nublanko, o lūpos dar labiau išbrinko, atrodė, tuoj plyš, ir iš jų išsilies visas pripumpuotas silikonas.

Lipant iš lovos, man tempia šonus ir vidinę šlaunų pusę, o su kiekvienu žingsniu jaučiu savo blauzdą. Raumenų skausmas toks visa apimantis, kad prieš akis iškyla anatominio atlaso paveikslėlis. Nors mano savijauta ir nelabai džiuginanti, jaučiuosi žvali ir pilna energijos. Pusryčiams išsikepu kiaušiniene su pomidorais, suvalgau persimoną ir jaučiu, kaip užplūsta noras rūpintis savimi ir kitais. Netgi oras nestumia manęs į depresniaką. Tavo apsimiegojusį rytę veidą įsivaizduoju apimta nuoširdus švelnumo ir pagaliau atrašau tau, kad namuose viskas gerai, kad ilgimės, tačiau suprantame, kad taip reikia, ir tu darai svarbų darbą. Taigi, jeigu jums ko nors reikia, – o jums tikrai ko nors reikia, – nes visiems žinoma, jog valdiškas kariuomenės aprūpinimas yra beviltiškas, tai rašyk, o mes čia padarysime viską, kas

tik įmanoma. Nors tu sakai, turbūt nenorėdamas manęs apkrauti, jog kol kas jūs viską, kas būtina, turite, aš tvirtai nusprendžiu šiandien artimiau susipažinti su mūsų įmonės savanoriaujančiomis merginomis, nuo kurių iki šiol stengiausi laikytis atokiau.

Klibikščiudama lyg invalidė laiptais žemyn garsiai pasižadu daugiau neapleisti sporto salės ir dažniau rūpintis savimi, juo lab kad arėjant trisdešimtmečiui pradedi jausti, jog fizinės tavo galimybės jau toli gražu ne tokios kaip prieš kelerius metus, kai galėdavau visą naktį tūsintis, o ryte nueiti į univerą arba į darbą, ryti dženką ir nepastebėti pasekmių. Man prieš akis vėl pralekia įdegusi gazelė iš sporto salės – šita kalė gali būt ir vyresnė už mane, o gal jau ir pagimdžiusi. Būtina dar šiandien užsisakyti kremą nuo celiulito! Sofka apie juos raukia, parekomenduos ką nors efektyvaus. Galų gale, jei visi tie tepaliukai didžiąja dauguma yra tiesiog placebas, pats jausmas, kad rūpiniesi savimi ir investuoji į savo kūną, padeda pasijusti geriau. Paklauskite kanarėlių ir 3D modelių – esu įsitikinus, jog tai vienas iš jų sėkmės veiksmų.

Kelionė iš centro į miesto pakraščius visada sukelia pojūtį, lyg važiuotum į kitą miestą. Vos pasibaigia senoji architektūra, išsyk siauros vienpusio eismo gatvelės pereina į magistrales su žiedais, atrodo, lyg būtum kažkur Ternopilyje ar Červonograde, nes vietinių užmojai labai jau provincialūs kaip tikram megapoliui. Tai aš išrinkau rajoną, nes tau buvo visiškai tas pats, kokiame name nuomotis butą. Tavęs nepykino nei chruščiovkių laiptinės, nei devynaukščių liftai; net namai, pastatyti pagal projektą, kur, norint pasiekti savo buto duris, tenka bruktis ilgiausiu koridoriumi be langų, tau nekėlė nei baimės, nei nerimo. Tu juokeisi iš mano įsivaizdavimo, neva ten, aukštu aukščiau, visada aidi žingsniai kaip trileryje apie serijinius žudikus. Dar taikliai pastebėjai, kad mėlyni aliejiniai dažai, kuriais nudažytos laiptinės sienos, visur vienodi, tarsi juos visus ko-

munalinėms kontoroms tiekų iš vieno bedugnio kubilo. Man buvo sunku tau paaiškinti savo neracionalų buto pasirinkimą, nes tau niekada nykios apatijos nevarė bekraštės sienos su langų koriais, spindinčiais ilgomis juodomis naktimis, pilnais figūrėlių bei siluetų, vos sutelpančiais po žemomis lubomis. Tau neteko suglumti nuo to, jog iškart už tavo namo driekiasi miškas arba dykynė, kur stovi vienišas aprūdijęs vartų rėmas – užuomina į tai, kad čia futbolo aikštė. O mane tokia erdvė neabejotinai baugina, nes ten tikrai gyvena kokios nors būtybės ar monstroi, ar, geriausiu atveju, valkataujantys šunys, o žiemą čia lengva mirtinai sušalti. Tu juokaudavai, kad tuose brūzgynuose – nebent mamytės su vėžimėliais ir apgailėtini narkomanai, kurie prie nieko nesikabinėja. Gal dar kokie zuikučiai su apsiaustais, bet visi gi žino, jog jie niekam nekelia realaus pavojaus. Kadangi tau buvo tas pats, tu pritarei mano įgeidžiui važinėti į darbą mašina, o į centrą vaikščioti pėstute. Ir nuolankiai sutikai gyventi ten, kur aš pasirinksiu, juolab, kai didžiąja dalimi, aš visam tam ir uždirbdavau. Tavo atveju finansinė sudedamoji karjeros laiptelių dalis buvo labai ginčytina ir abejotina. Tavo tėvai metų metais savo portugališką uždarbį investuodavo į tavo įstojimą ir mokslus teisės fakultete, o vėliau – kad įsidarbintum teisėjo padėjėju. Esu įsitikinęs, kad būtų parūpinę reikiamą sumą ir dabar, jei pati nebūčiau jos turėjusi. Tačiau tu jiems nieko nepasakei ir leidai mamai pajusti naują gyvenimo prasmę, tegul ir pasūdytą reguliariomis ašaromis. Mane tu irgi pastatei prieš faktą. Kaip ir vadovybė darbe. Teisėjas iš esmės buvo patenkintas tavo sąžiningumu ir jau ruošė tave rimtoms byloms, tai yra perėjimui nuo storučių vokelių prie dėžučių ir portfeliukų. Todėl kai sužinojo, žiūrėjo į tave, kaip į sūnelį-idiotą, ir tik sušvokštė per dantis: „Ko tu anksčiau nepasakei, dabar jau Petrovičiui skambinti per vėlu.“ Jis netgi paskambino tam Petrovičiui, apkabinęs tave tėvišku žvilgsniu su ta ypatinga priekaišto ir atlaidumo

išraiška. Bet Petrovičius, *whoever he was*, ranka-tarantulas, tikrai patvirtino, kad vėlu. Tavo pasirinkimas eiti į kariuomenę, užuot pasistūmėjus stambių kyšių cirkuliacijos aptarnavimo sistemoje, buvo orus ir vertas pagarbos žingsnis. Tu nepanorai eiti savo bendrakursių vaikinų keliu, kurie jau važinėjo paskutinės laidos bemsais, papuoštais nacionaline simbolika, ir vaizdavo, jog sprendžia rimtas bylas, todėl į nepatogius klausimus atsakinėjo fraze: „Tegul Porošenkos sūnus kariauja“, ir merginų, kurios per išleistuves gavusios raktus nuo notarų biuro, postino impozantiškų ofisų, *all-inclusive* atostogų ir butų su sniego baltumo interjerais nuotraukas, kuriose pozavo su gigantiškais rožių puokštėmis ir naujų „Chanel“ batelių dėžėmis. Tavo profesijos vaikų iš šeimų su geresniais ryšiais gyvenimas klostėsi visai kitaip. Bet aš niekaip nepajėgiau priimti tavo pasirinkimo su entuziazmu, nors man pačiai matyti visa tai buvo koku, ypač kai jauno Iljičiaus išvaizdos aktyvūs kovotojai prieš korupciją stengėsi išvengti šaukimo į kariuomenę prisidengdami sveikatos būkle, ta proga kiekvieną kart cituodami ilgiausias Biblijos ištraukas.

Su visais šiais apmąstymais galvoje aš jau septynias minutes važiuoju mašina. Nepaisant įtemptos padėties kelyje, mažai kas mane taip ramina ir gražina pusiausvyrą kaip vairavimas, atrodo, kad tai tas mechanizmo sraigtelis, kurio anksčiau man taip trūko pilnaverčiam funkcionavimui. Aš pasitikinčiau ir švelniai glostau vairo reljefą, padėdu pirštus ant vairo tiltelio taip, kad didysis pirštas per vidurį liestų klaksoną, įtraukiu šnervėmis dar naujutėlės odos ir plastmasės kvapų. Tai mano pirmas rimtas pirkinys. Koks džiaugsmas perpildė man krūtinę ir kaip svaiogo galva, kai autosalone aš pati savo rankomis įnešiau pirmą įnašą už nulio vą tačkę! Ir ne už kokią nors papuvusios morkos perlamutro spalvos mergiotišką šiknavežę, o už tokią, kuri oriai ir komfortiškai pravažiuoja bet kokį dirvoną. O svarbiausia – mums nekildavo tų daugumai porų būdingų ginčų, kai

vyras nuolat šaiposi iš moterų prie vairo. Tu neturėjai vairuotojo ambicijų ir ypatingo susidomėjimo automobilizmu, todėl nepriklausei tiems nepakenčiamiems vyriškojo automobilinio šovinizmo adeptams, kurie išnyks tik tada, kai pas mus užaugs berniukų su mamomis prie vairo kartu.

Velkuosi šlapiu grindiniu kamštyje – kildama į kalmelį net nesusimąčiusi pajudu pirmyn be rankinio stabdžio. Priešais mane stumiasi nutrintas „kablukas“, akivaizdžiai iš krovinio perdarytas į lengvąją mašiną. Prie vairo, ant tėčio kelių, sėdi berniukas, o greta mamos stovi vaikas, vos dar bepastovintis, ir abiem rankytėmis daužo į automobilio skydelį. Vaikui ant galvos – didžiulė rožinė kepurė, jog iškart būtų aišku – mergaitė, ir, matyt, tai paaiškina, kodėl ji keleivio sėdynėje. Vaikų kėdutė? Juokaujate! Saugumas slabakams.

Siaurutėje gatvelėje, kuria apvažiuoju susidariusį kamštį, visai netikėtoje vietoje stovi priparkuotas tuščias mikriukas, toks purvinas, kad geltoną jo spalvą vos įmanoma įžiūrėti. Jį sunku apvažiuot, tad lėtai manevruodama pastebiu, kad už atvertų durelių pasislėpęs vairuotojas šlapinasi, tyčia sustojęs ties kanalizacijos grotelėmis. Tuomet nusišluosto rankas į kelnes ir važiuoja į galinę stotelę.

Žmonės, besigrūdantys į šitas perkrypusias būdeles ant ratų, man sukelia empatiją. Pradėdamas savo dieną šiose dujų kamerose, išties gali patikėti tuo, jog su tavimi niekada nieko gero neatsitiks. Pilki ir juodi kokonai, kartais net ir su kailiukais, susikemša tenai panaikindami visus mechanikos, žmogiškojo orumo bei asmeninės erdvės dėsnius. Drabužiai jiems atstoja buferius, bet po jais varva prakaitas, todėl net keista, kad niekas nevemia. Mane nustebina blondinė su idealiu makiažu, kuri visoje šioje stumdalynėje abejingai naršo internete savo naujutėliame aifoune. Labiausiai man gaila mažiaus su portfeliu ir rapyra (turbūt po pamokų jis eis į fechtavimą). Jis įsispraudžia

ant paskutinio laiptelio ir atsiduria drūtos moteriškės su senu vyšninės spalvos paltu užpakalio lygyje, ir atrodytų, kad čia vietos nebėra, bet trys augaloti vyrai juos stumteli iš užpakalio, iš visų jėgų sutrombuodami autobusiuko turinį. Nuo jų trenkia česnakais ir nešvara. Aš to neužuodžiu per uždara langą, bet tikrai žinau, kaip ir tai, kad vairuotojas keikiasi skaičiuodamas pinigų, kai bandydamas man užkirsti kelią pajuda iš stotelės. Turbūt jo šlapimo pūslė vėl perpildyta, todėl jis piktas. Aš kilniaširdiškai jį praleidžiu ir galinio vaizdo veidrodėlyje matau, kaip už manęs per nepereinamą balą važiuojanti mašina aptaško pėsčiuosius lyg iš bekrasčio ežero, išsiliejusio tiesiai ant perėjos. Visa tai vyksta skambant nepakenčiamam garso takeliui. Tik dabar suvokiu, jog tai radijas. Prasideda naujienos. Po žodžių „šalies rytuose“ perjungiu. Tačiau apie svarbius įvykius visais kanalais visuomenė informuojama sinchroniškai, kad neliktų jokių muzikinių atsitraukimo galimybių. Tarp viso kitko per žinias pasakoja apie didžiausią spurgą, kurią išvirs Kalėdoms. Žinoma, kad dalis surinktų festivalyje lėšų bus perduota ATO reikmėms.

Raginimas „Nevenk šaukimo!“ ant reklaminės lentos priešais vienos didžiausių IT kompanijų pastatą suvokiamas veikiau kaip „Rinkis, kuo būti: aitišniku ar atošniku?“ Šias reklamas iškabinėjo po visą miestą, ir priešais kiekvieną jų man norėjosi uždengti delnu tau akis ir bakstelti tave nosimi į nedrąsų užrašą flomasteriu ant karinio komisariato sienos: „Kareiviais negims-tama, kareiviais mirštama.“ Toks paprastas atviras pareiškimas, kurį ne kiekvienas išdrįsta ištari balsu. Į tokį nuoširdumą man norėjosi šaukti: „Kad tave mylėčiau, man nereikia, kad tu su kuo nors lygintumeisi, kurio kiaušiniai labiau plieniniai!“

Parkuojuosi ir užgesinu variklį. Net automobilio jaukumas dabar manęs neramina taip kaip ankščiau. Žvelgdama į galinio vaizdo veidrodėlį pasidažau lūpas ir atsirėmusi į galvos atramą

sėdžiu dar gerą minutę užmerktomis akimis, galų gale nutaisau grimasą prisiversdama nusišypsoti, o tada žvaliai įeinu į vestibulį ir, džiugiai pasisveikinusi su apsauginiu, įlipu į liftą ir jaučiu, jog esu pasiryžusi pasinerti į savo profesinį pasaulį.

Sofka, pamačiusi mane, be galo nudžiunga. Mūsų jaukus personalo vadybininkų padalinys, nepaisant visokių bangomis užgriūnančių stresų ir dedlainų, išlieka savita saugumo ir pasitikėjimo rytdiena sala. Kai nuolat esi tarp žmonių, kurie savo protu virtualioje erdvėje kuria beprotiškas inovacijas, tai saulės rezginyje net peršti ir kutena iš nebylaus susižavėjimo. Techninis progresas, kietos idėjos, geros pajamos, neformalus bendravimas ir dreskodo nebuvimas – visa tai suteikia kažkokį sveiką pasipūtimą, jausmą, kad mes – gerieji pasaulio valdovai. Pasaulio, kur duomenys saugomi debesyse, nors tuo lig šiol sunku patikėti. Tiesą sakant, aš nesuprantu didesnės dalies to, ką veikia visi šitie nuostabūs jaunieji žmogiškieji išteklių, bet esu puiki „galvų medžiotoja“ ir moku vykusiai atlikti *outsourcingą* tų, kas kuria pačius geriausių kodus. Visą laiką būdama tarp tų kibertalentų, aš nė kiek nesistebiu, kodėl blizgūs žurnalai dabar rašo straipsnius: „Kaip ištekėti už aitišniko“, o ne: „Kaip užpančioti verslininką-reketininką“, nes paikos katytės-dekoracijos vaidmuo nebėra jau toks populiarus. Kartais mes su Sofka juokaujame, jog reiktų kartu atidaryti pagrindinę vedybinę agentūrą ir pradėti šienauti realias babkes. Bet ne banalią kontorą, o sukurti *apssą*, kuris pagal veidą visokiose konferencijose ir parodose skenuotų pajamas. O vėliau siaurų pažiūrų prietaringoms mėsoms dar galima sukurti variantą „Buriu iš veido“ ir „Užkeriu pagal instagramo profilį“.

– Klausyk, nesigrauk tu taip, jis gi kol kas tik mokymų centre. Gal viskas nurims, kol ateis laikas jį pervesti. Ir ne visus juk siunčia tiesiai į susišaudymų zoną. Yra rezervo pozicijos, – aiškina man Sofka kažką klapsėdama kompe.

O į mano atsakymą, jog norėdama atsikratyti jausmo, kad sėdžiu sudėjusi rankas, noriu surankioti tau įvairių daiktų: termovizorių, šalną, šmutkių, Sofka pasiunčia mane pas Olią, kuri, be savo tiesioginių pareigų, dar kuruoja savanorišką veiklą mūsų įmonėje.

Mes siurbčiojam kavą, ir visoj šitoj aplinkoje atrodo, kad tai – lyg koks kompiuterinis žaidimas. Toks, kaip vaikščioti ir šaudyti, kur reikia gauti amuniciją ir supergalią. Jeigu ką, startuosi iš naujo, persikrausi ir būsi kaip naujutėlis, svarbu laiku užsirašyti, atnaujinti programinę įrangą ir vaizdo plokštę.

Olios gyvybingumas net trykšta fontanais. Ankščiau aš vengiau šitos merginos, turinčios visuomenininkės–renginių organizatorės ir animatorės užmojų. Tiesą sakant, į visokius *team-buildingus* važinėju nenoriai, nors šito geriau ir neminėti savo CV. Visos tos rungtys, galvosūkių ir viktorinos – visada juose dalyvauju prisiverstinai, ir azartas manyje negreitai įsiliepsnoja. Daugiausia, ką sugebu padaryti su malonumu, – per pertrauką sužaisti stalo teniso partiją, nes man tai gerai sekasi, o įdomių ir vertų dėmesio priešininkų čia pakanka. Aš pavydžiu Oliai gyvybingumo! Ji priklauso tokiam ypatingam žmonių tipui, kurie turi kažkokį neišsenkamą pozityvios energijos šaltinį, lyg jos gyslomis tekėtų *Red Bull*. Ji vyresnė už mane tik metais, bet jau yra dviejų vaikų mama, iš kurių vienas jau mokinukas. Jaunėliui – dveji ar treji. Tokių žmonių gyvenime viskas vyksta organizuotai ir aiškiai, jų gyvenimas susidėlioja pagal duotą ritmą ir grafiką, kuriame nėra vietos melancholijai, liūdesiui ir nusiminimui. Tik pažvelkit į jų šeimos fotosesijas – paveikslukas tobulesnis nei Holivude: kostiumai guli nepriekaištingai, bet natūraliai, šukuosenos ir makiažas – pagal paskutinę madą, bet neiššaukiantys, namas erdvus ir brangiai apstatytas, bet be kičo, jų žvilgsniai vienas į kitą net spinduliuoja artumu ir sveiku geismu, bet nesaldūs. Aha, pamiršau, jie dar turi šunį, tokį nerangų

geraširdį veršį – auksaspalvį retriverį, kažkoku magišku būdu išdresuotą po pasivaikščiojimo neištepti purvu sutirštinto pieno spalvos kilimų, parinktų pagal šuns kailio atspalvį. O gal tai pati Olia išsitreniravusi juos valyti – valytojos ji neturi, aišku, galėtų sau leisti, bet kad ir kiek Sofka ją įtikinėjo, ji netiki, kad kas nors gali tai padaryti geriau už ją pačią. Olios vyras išėjo į karą su pirma savanorių banga, kai buvo daugiausia neapibrėžtumo ir pragaro, bet niekas nė karto nematė jos apsižliumbusios ar apsilėidusios. Atvirksčiai, ji iškart teisinga linkme nukreipė visus savo organizacinius gebėjimus ir darė tai maksimaliai produktyviai, bet be egzaltacijos. Ji niekada nedėjo patriotinių paveikslėlių į savo profilį ir niekada nerašė, kaip vaikai ilgisi tėčio. Net, kai keletą dienų nebuvo ryšio, ji neskleidė panikos toliau už savo širdies gelmių. Joje net blykčioja sedatyvinis žiburėlis, kiekvienam iš mūsų siūsdamas raminančią ir tvirtą žinią: „Viskas bus gerai!“ Ir tikrai – jos vyras grįžo nesužeistas. Jėgų joje tiek, kad ji net spirga. Jai, kaip ir tai gazelei iš sporto salės, norisi įgnybti ir patikrinti, ar ji tikra. Viena, kas mane stebina – nežinia kas mano viduje pasiutusiai priešinasi, atrodytų, visai suprantamam norui priimti jos gyvenimo modelį kaip sektiną pavyzdį.

Be jokių užuojautos reveransų ir klausimų apie mano nuotaiką, Olia rašo man mesendžeryje: „Sveika! Atsiųsk reikiamų daiktų sąrašą!“ Už penkių minučių ji jau užtagina mane kaip pagrindinį asmenį prie detalios ir profesionaliai sudarytos sąmatos, o taip pat savanorių organizacijų puslapiuose. Įrašą papildė Olios *Privat* banko kortelės, tikslingai atidarytos tokiems poreikiams, numeris, pastaboje būtina parašyti *Maksui K.* Į dienos pabaigą šiuo įrašu pasidalinta 147 kartus. Peržiūrėdama, kas pasidalijo, aptinku porą draugų, kurie išvarė peržiemoti į Tailandą, ir nuo to mane visą iš vidaus bado nuodingi jūros ežiai. Tūkstančiai smulkių adatėlių, atkartojančių tavo frazę: „Aš taip nesugebėsiu!“ Nesugebėsi kieno atžvilgiu? Mano? Tailando? Ukrainos?

Bet štai man Olia parašo, kad jau surinko trečdalį reikiamos sumos, ir ji paprašė įmonės, su kuria jau seniai bendradarbiauja, rezervuoti termovizorių su specialia nuolaida, bet nori dar palaukti iki rytdienos ir pamatyt, kiek bus pinigų rytoj ryte, nes paprastai vakare ir naktį aktyvumas tampa didžiausias. Atvirai tariant, esu nustebinta ir sujaudinta tuo, kad žmonės dar išsaugojo gebėjimą atjausti, ir mane pamažu ima graužti kaltės jausmas, kad ignoruodavau Olios įrašus ir stengdavausi išvengti neprivalomų bendrų renginių. Atsakydama pakviečiu ją vyno taurei, bet Olia dar turi važiuoti į priešingą pusę už miesto ir pakeliui pasiimti iš mamos vaikus su nebaigtais ruošti namų darbais. „Kitą kartą!“ – atrašo Olia, ir tai skamba kaip: „Kitame gyvenime!“ Ką dar galėčiau pasiūlyti norėdama atsidėkoti savo bendraamžei, gyvenančiai visa karta vyresnės už mane gyvenimą, neturiu jokie supratimo. Tik suvokiu, kad dabar labiau už viską man nesinori grįžti namo, todėl nusprendžiu nuo rytojaus atnaujinti vakarines anglų kalbos pamokas, kad daugiau neužmušinėčiau vakarų taip, kaip mes su Sofka padarysime šiandien, prisipirkusios kilmingų pelėsių ir Čilės raudonojo.

Prekybcentryje pasiimu truputį produktų namo, nors ir neplanavau. Krūtinę spaudžia gal avitaminozinė neurozė, o gal neurotinė avitaminozė. Mėtos (Izraelis) išsibarsto po kojomis. Plastikinė smuiko dėklo formos dėželė, kurioje jos gulėjo, buvo blogai uždarytas. Atsilieku nuo Sofkos ir beviltiškai šmirinėju tarp eilių ieškodama sviesto. Vienos moteriškės prekių vežimėlyje miega vaikelis, ji neskubom atidžiai tikrina daržovių ir vaisių šviežumą, kaip ir ta, po kurios pažastimi vietoj vaiko šunelis. Pieno skyriuje aš atpažįstu trenerį iš sporto klubo, o jis manęs, laimei, ne. „*If you gonna drink this fucken kefir, it not gonna work!*“ – lėtai ir raiškiai su stipriu akcentu sako jis azijietiškos išvaizdos klientui.

– Nagi, biče, pirmyn! – trys mokinės su buteliu degtinės

„Kozacka rada“ rankose prispaudžia tarp stelažų sutrikusį hipsterį. Be degtinės, jų arsenale dar ir gipiūras, įtikinančios aksomo dekoltė, beveik nepastebimi sijonukai, jauni nupudruoti veideliai, slyvų spalvos lūpdažiai. Ir sulčių pakuotė. Hipsteris, lyg žiurkiukas paskui dūdelę, žingsniuoja kartu su jomis prie kasų rodyti savo asmens pažymėjimą...

Pamiršai?! Tavim ir taip patikės! Pažiūrėk į savo barzdą! Atrodai kaip seniokas, ne mažiau 30-ies!

Jis nesijaudina dėl jų kiaušidžių ateities, niekas jam nesuteikia tokios teisės, užtat, galbūt, jam teks netgi užmokėti už jų nelegalius gėrimus.

Stovint prie savitarnos stalelio su alyvuogėmis, man trūksta kantrybė ir neatlaiko nervai, nes subėriau alyvuoges ne į tas dėžutes, todėl viską išberiu atgal; dėl rankų tirtėjimo riebios pailgos uogos nusirita ant žemės, o aš apsisukusi išeinu, tarsi iš sumauto pasimatymo, nekreipdama jokio dėmesio į pardavėjų už prekystalio šūkavimus. Pagaliau mane už alkūnės pagriebia Sofka. Aš nuėjau be krepšelio, todėl mėtas (Izraelis), pakelį sviesto ir melioną laikau tiesiog rankose.

Iš šitos pragariškos vartotojiškos šeimos vertybių šventovės neįmanoma išeiti vien tik su vynu ir sūriu arba viskiu ir šokoladu, nebent tik su degtine ir sultimis, jei labai pasistengsi. Sofka velka mane prie kasų. Aš visada užjaučiau kasininkes prekybcentriuose. „Pyp-pyp – mobilaus sąskaitą papildyti – pyp-pyp – *Dormeo* lipdukus paskaičiuoti – pyp-pyp.“

Prieš mus eilėje stovi paauglių kompanija: du vaikinai ir panelė. Jie turi tris butelius stipraus alaus ir tris romo bobas, kurių dvi po neilgų paskaičiavimų ir dvejonių atideda į šalį. Mokėti į kasą jie pasiunčia vikriausią tipą su grėsmingais spuogais ant kaktos. O likusi miela porėlė klapsi selfius ir, nepaisant to, kad ši švelni mergelė dėjo maksimalias pastangas riebiai pasikeikti, su anuo agresyviu spuogotu tipu šiuodu sieja nebent šansas,

jog jis pramuš jiems alaus. Ir jis padarė, kiek galėjo: pasakė, kad jam 18, bet neturi paso. Tada pasilenkė prie kasininkės ausies ir dusliai pašnibždomis ėmė grasinti ir galų gale ją pasiuntė, tebe-laikydamas rankoje labai smulkias ir stipriai nutrintas kupiūras, tvarkingai sulankstytas net kelis kartus. Su alučiu jiems neišdegė, todėl vakarą praleis su viena romo boba už dešimt grivinių ant trijų, tikėdamiesi, jog romas joje suveiks. Tik dabar šansų, kad vikrus ir į bulių panašus tipas iš cukrinio ištižėlio atkovos nimfos keikūnės palankumą, – nulis. Štai ką aš jums, vaikinai, pasakysiu: „Alus – silpnavaliams“ – rimtos panos renkasi degtinę su sultimis.

„Pyp-pyp – mobilaus sąskaitą papildyti – pyp-pyp – *Dormeo* lipdukus paskaičiuoti – pyp-pyp.“

Telefonas primygtinai siūlo instaliuoti naują programinę įrangą. Ir būtinai dabar. Labai laiku! Aš pasiuntu ir atmetu. Sofkos *apple-pay* tuo tarpu nuskaito jos piršto atspaudą. Ši naktis priklauso gipiūruotoms nimfoms su degtine ir sultimis. Joms atsivers tiesos, kai susisuks vieną ant trijų, pasidažiusios lūpas vienu lūpdažiu ant trijų. Ir joms palto atlapų nepriveria mašinių durelės kaip man dabar. Aš pliaukšteliu sau per kaktą – „pamiršau balzaminį actą!“ – ir galvoju apie tai, kas mano išvaizdoje buvo tokio, kad tie trys nepaprašė manęs nupirkti jiems alaus?

– Blia! Mes ką tik už visa tai sumokėjome medicinos seselės atlyginimą! – sakau aš, padalijusi čekio sumą ir permesdama pusę sumos Sofkai į kortelę.

– Aš myliu šitą šalį ir be kokaino! Išgraužk! – atsako Sofka. – Vienas iš mūsų projektų vadovų su savo Individualios veiklos pažymėjimo indulgencija aprūpina ją tuo atlyginimu. O ką mes, *mirgaitės*, dar galime padaryt?!

– Aha, aprūpina. Jei pakeliui visokie mudakai jo nenušika.

– Toks gyvenimas. Aš turguje dažnokai jaučiuosi kaip kolonizatorius, atvykęs į Laosą ir išnaudojantis vergišku darbu.

Ir nors visada jaučiausi labai nepatogiai ir man norisi padvigubinti sumą, kokios už savo pragarišką darbą prašo valstiečiai, bet man labai patinka Sofkos cinizmas. Net ir tada, kai kartkartėmis ją užneša ant posūkių.

Išsidrėbusios ant sofos su vynu ir užkandžiais mes ieškome, ką galėtume pažiūrėti, ir laukiame, kol išsitroškins rizotas su sepijų rašalu ir krevetėmis. Staiga ji nei iš šio, nei iš to lepteli:

– O tu visada baigi su Maksimu? Ar jau dulkinatės tiesiog iš inercijos? Ar išvis normaliai nebesidulkinat?

Ji atsišliejo į sofos atlošą, užsimetė koją ant kojos, ir linksėdama kojos pirštais gudriai ir įdėmiai žvelgia tiesiai man į akis.

– Blemba, Sofka, kas per kvaili klausimai? – nirštu aš ir patapšnoju jai per šlaunį, o tada juokais stumteliu ją į petį, bet su tokia jėga, kad ji vos neišlieja savo vyno.

Ji suprunkščia ir trinkteli mane pagalve. Aš atsimušinėju. Kai išsidūkusios mes gulime ir gaudom kvapą, aš staiga prisimenu:

– O! Klausyk! Tu gi nusimanai! Buvau visai pamiršus. Kokį man užsisakyti anticeliulitinį kremą?

– Teisingai! Aš juk *mirgaitė*, aš nenoriu nieko spręsti, aš noriu anticeliulitinio kremo! – sucypia Sofka suspausdama delnais savo subinę, neva tikrindama, kaip efektyviai tas kremas veikia.

5

Pabundu neįtikėtinai pakilios nuotaikos su jausmu, kad kažkur dalyvauju. Galva sunkoka, nes po butelį vyno mes visgi išlupome, bet vynas buvo geras, taigi viskas išsprendžiama dviem aspirino tabletėmis ir gerais pusryčiais. Pasidarau skrebučių su sūriu bri, salotų su melionu bei vytintu kumpiu ir persipildau entuziazmu. Ne paskutinis dalykas ir tai, kad 7:12 Olia parašė, jog jau surinkta du trečdaliai reikiamos sumos. Termovizorių ji nupirks dar šiandien, kitai daliai pasiskolins pinigų iš fondo, kol bus surinkta likusi suma, o visą reikiamą aprangą ir amuniciją jie turi patys. Taigi vakare turiu atvažiuoti į savanorių organizaciją, pasiimti viską pagal sąrašą, o po to išsiųsti tau paštu *Nova pošta*. 7:12 – pasikasau sušiauštus plaukus žvelgdama į skaičiukus 9:47 savo telefone. Štai ką reiškia, kai tau tenka iš užmiesčio nuvežti vaikus į mokyklą ir daželį. Aš dar tik pėdinu valytis dantų. Panašu, kad vakar su Sofka visgi užsisėdėjome.

„Ateik. Ten daug tokių merginų kaip tu, tau patiks, pamatysi, palengvės su jomis bendraujant“, – rašo man Olia, kaip suprantu, iš savo asmeninės patirties. Mano dėkingumas, palyginti su skepsiu, dominuoja, tad šiandien atidedu į šalį savo snobizmą ir mizantropiją, taip pat suprantu, jog teks į šalį atidėt ir anglų.

Dėl darbo ritmo, einamųjų užduočių bangos, stalo teniso per pietus ir keletu latė poilsio zonoje ši diena tampa gerąja prasme nepastebima. Darbas kažkokiu stebuklingu būdu mane suba-

lansuoja, net ir tada, kai pakiša išbandymus, ar bent kiek esu atspari stresui. Dėliojiesi reikalus į krepšelį „atlikta“, ir gyvenimas nebeatrodo toks jau beprasmiškas, o svarbiausia, nėra laiko tikrinti naujienų, kas visada padeda sielos harmonijai. Aš netgi esu siūliusi vadovybei užblokuoti darbe pagrindinius informacinius kanalus, bet aplinkoje, kur geriausius žmogiškuosius išteklius tenka medžioti, toks sprendimas būtų nepopuliarus, be to, visi tiesiog sulįstų į savo telefonus. Geriausia, kad tave darbas užgriūtų taip, jog neliktų laiko domėtis išoriniu pasauliu. Tada kaip vaikiškame žaidime – trobelėje – užsidengi trikampiui iš delnų galvą, ir niekas toliau už jaukią erdvę aplink darbo stalą, apklijuotą įvairiaspalviais *post-it-note*, tavęs nebejaudina. Olia sako, kad šiandien jos mama su vaikais pasėdės ilgėliau, o ji pašokės su manimi, norėdama su visais supažindinti ir patikrinti, ar aš paėmiau viską, ko reikia. Akivaizdu, kad Olia mėgsta pati viską kontroliuoti, netgi daugiau nei aš. O šiuo konkrečiu atveju, gal ji ir teisi – mano nedrąsus klausimas, ar galima tau perduoti pamėgtas šlepetes ir pižamą su Mikimauzu, jai sukėlė isterišką juoką. Savanorių būstinėje-bute, kuris yra ir sandėlis, nors laikas seniai nebe darbo, verda produktyvus ir gyvybingas chaosas. Merginos ir moterys rūšiuoja daiktus pabėgėliams, uniformas ir šalms kariams, maisto produktus ir medikamentus tiems ir kitiems. Šitame skruzdėlyne vaikštinėja du tikrintojų išvaizdos vyrai, panašūs gal į rajono tarybos deputatus, o gal į tarpmiestinio maršrutinio autobuso vairuotojus (kas ir nekeista, nes abi šios užimtumo formos dažnai būna to paties asmens apatinė ir viršutinė profesinės evoliucijos kartelė). Jie dalijasi paskutinės kelionės į Rytus įspūdžiais ir tuo, kaip šįkart net tris kartus teko duoti autoinspektoriui kyšį už viršytą greitį. Man jie neatrodo labai simpatiški, bet Olia, kuri visiems mūsų įmonėje išdalino antikorupcinius lipdukus „Neduok“, džiaugsmingai sveikinasi su jais, o jie netgi civilizuotai paspaudžia man ranką.

Toks jausmas, jog šios dvasiškai stiprios moterys sustatė visus genderinius taškus ant „i“. Tiesa, nuo komentarų apie tai, kad vyras gali padaryti dvi netikusias investicijas: nusipirkti mašiną arba vesti, niekas čia vis tiek neapsaugotas. Bent sąžinės turėtų kalbėti taip prie visų tų moterų, ant kurių pečių laikosi savanorių veiklos užnugaris. Viena mergina su mažyliu nešyklėje, rodydama mums sudėliotas į krūveles kojines, glaudes ir šiltus apatinius, sako, kad aš paįmčiau tiek, kiek reikia visam tavo daliniui. Šalmą ir termovizorių ji paduoda man į rankas, o jos kūdikis savarankiškai pasiekia krūtį ir pradeda žįst. Mano, ne labai šiuo klausimais patyrusios, nuomone, jam kiek mažiau nei metai, taigi, priklausomai nuo to, kada jo tėtis išėjo į karą – savanoriu ar gavęs šaukimą, – vaikas galėjo būti pradėtas trumpų pasimatymų tarp mūsų metu, ir nežinia, kiek laiko išvis tėvas matė, kaip auga jo vaikas. Aš įpuolu į kažkokią frustraciją ir, įsistebeilijusi į šią sceną, apmirštu nuo suvokimo, kas iš tiesų tūno už tų siužetų, kuriuose didvyriais vadinami vyrai išvyksta į frontą, praėjus kelioms dienoms po vaiko gimimo. Tačiau Olia su Katrusia mane ištraukia iš nebūtinų refleksijų. Atrodo, kad joms apie visa tai galvoti nėra taip skaudu ir baisu kaip man. Galbūt jos tiesiog priprato ir turi pakankamai dvasinių jėgų, kad neištižtų, o gal, kai atsiduri tokioje situacijoje, daug nemąstai apie jos dramatiškumą, o tiesiog iš visų jėgų plauki pirmyn, nes kažkas viduje neleidžia atsipalaiduoti ir stimuliuoja išlikti dėl palikuonių. Mažylis įprastai ir taikiai paknarkdamas žinda krūtį, Katrusia glosto jam galvelę ir pusiau pritūpusi laisva ranka skaičiuoja sutirštinto pieno skardines, o po to įrašo skaičius į kažkokį registrą ir, neatsitraukdama nuo šio užsiėmimo, klausia Olios:

– Klausyk, pametėsi mane, kad nereiktų dabar į mikriuką grūstis? Man jau laikas mamą paleist, vyresnėlis su ja lyg tyčia nenori namų darbų ruoš. O mažylei turiu pabaigti siūt kostiumą

šokiams. Gerai, kol dar vaikai tokie kaip šis. Pakiškai papą ir ramu. Gal taip dar suspėčiau ir pasiskaipinti su saviškiu. Pas juos ten fronto užnugaryje daugmaž internetas traukia. Nors akis jo pamatysiu.

Aš stoviu tarp jų, ir dialogas tarsi atšoka nuo manęs kaip teniso kamuoliukas:

– Aha, – Olia paėmusi iš Katrusios žiniaraštį ir pieštuką perduoda jį man. – Klausyk, labai prašau, pabaik sukrauti šitą siuntinį, o vėliu paklausk Elos, anos lieknos blondinės, ar dar reikia ką nors padėti, o mes turime bėgt, nes kol nusibaladosime, vaikai užmigs taip ir neparuošę namų darbų.

Aišku, kad ji nepalieka man pasirinkimo. Bet mintis apie tai, kad kažkam atrodo paprasta beveik nakties metu įsibrukti su kūdikiu į mikriuką, išmuša mane iš vėžių dar labiau. Aš sukomplektuoju dėžę su savo sultyse troškintais jautienos konservais, sausainiais, saldainiais „Karvutė“ ir „Žvaigždžių pašvaistė“, nevalingai susikišu vieną į burną ir einu pas Elą. Išaiškėja, kad ji labai kalbi, išsyk įtraukia mane į vaikiškų piešinių ir laiškų atranką.

Įsivaizduok, neseniai toks atvejis buvo: mergaitė iš Ivano Frankivsko regiono parašė laišką, kuriame palinkėjo mūsų kariams sumušti Rusiją ir rusus. Šį laišką užgrobtame blokposte surado separai, nes aišku, kad atsišaudant tokius daiktus kariai gelbėja tik kine. Žodžiu, tie svoločiai nufilmavo, kaip grasina mergaitei ir jos šeimai, ir įkėlė tinkle *VKontakte* į jos paskyrą. Aš visiems sakau, kad iš rusiškų socialinių tinklų reikia išeiti. O kai kas ir telefonus parašęs. Todėl dabar mes stengiamės atrinkti ir nesiųsti kariams tų, kur yra asmeniniai duomenys, nors mes ir rašėme prašymus tokių akcijų organizatoriams prašydami tikrinti, bet pati žinai, kaip mūsų liaudis klauso, – kol griausmas netrenkė... O be to, nėra ko slėpti teisybės – tarp mūsų karivių irgi pasitaiko visokių neadekvačių. Dar papuls tas laiškas

kokiam nors avatarui, o jis prisigėręs ims prie vaiko kibti. Ten irgi bardako pakanka...

Radijola Ela nenutyla, ir man atrodo, kad klausausi laidos „Linkėjimai kariams“. Jos tartyje skamba labai nuspėjamas buitinis rusakalbis akcentas, intonacijos balse gan linksmos, bet net ir moteriškam balsui kiek aukštokos, o gaidelės balse ir rankų drebėjimas išduoda nelabai stabilią jos nervinę būklę. Mes iš krūvelės į krūvelę dėliojame naivią vaikišką tapybą. Beveik kiekviename piešinyje – didelė mėlyna ir geltona vėliava, tridantis, balandžiai, angelai, kviečių varpos, mergaitės su vainikais, kartais pasitaiko juodos su raudonu vėliavos ir gėlėmis apkaišyti tankai. Peršautas Putinas. Bet iš esmės – neapykantos apraiškų visai nedaug. Daugiau – „Mes už taiką!“, nupieštų pagal mokslievių kūrybos centrų būrelių tipinę stilistiką, nesikeičiančią dešimtmečiais, tik dabar prisidėjo dar sakralinė ir etikos temos. Pamačiusi, kaip iš tanko vamzdžio iššauna vaivorykštės lankas, aš prieš savo valią nusišypsau tokiam nesąmoningam tolerancijos himnui, kurį sukūrė Maksimas – berniukas iš Syniatino.

Tuo tarpu ši trapi asteniško sudėjimo šviesiaplaukė lieja man visą savo istoriją. Savo ir savo Artūro. Specnazo karys. Tikras vyras, stiprus ir kietas. Jis su ja elgėsi kaip niekas kitas, nors iki jo ji draugavo ir su turtingų tėvų vaikiu narkomanu, kuris vos nenuskendo vonioje, ir su kriminaliniu autoritetu. Tačiau Artūras jai leido pasijusti krištolo vaza. O ji jau paskui su jo bendražygių pagalba atskleidė, kad viskas buvo tyčia surengta, jog kaltas jų vadas, kad tai buvo susitarimas, todėl ji labai nori apie tai nufilmuoti kiną, net jei po to ją irgi nužudys, nes jai jau seniai viskas vienodai. Jos akys dramatiškai blizga pašėlimu moters, kuri jau beveik metus miega apsikabinusi savo žuvusio vyro bušlą, ir jis visai realistiškai ją liečia ir bučiuoja naktimis įeidamas į ją. Argi tokie dalykai gali vaidintis? Ji lankėsi visose tose terapijos ir pagalbos grupėse, bet jie ten visiškai nieko nesupranta –

daug moterų pradėjo naują gyvenimą taip greitai, tarsi to ir te-
laukė. O jis ją taip vertino, kad nė karto jai matant neįsidėjo į
burną cigaretės po to, kai ji paprašė jo mesti rūkyti. Kai ji atva-
žiavo atsiimti daiktų, jo bendražygis atidavė jai neseniai praimtą
pakelį, paskutinį, kurį jis rūkė. Ir dabar ji visą laiką nešiojasi tą
pakelį su savimi ir užsirūko sau viena, kai tampa labai skaudu.
Aš nepastebiu, kaip jos pasakojimas tampa interaktyvus. Iš prad-
žių Ela įjungia man jų pokalbio įrašą, kuriame skamba pažadas:
„Dar truputėlį, zuikuti, girdi mane, aš greit sugrįšiu!“ O po to ji
suranda nufilmuotą vaizdą, kuriame jį pribaižė. Šį videoįrašą jai
slaptai persiuntė jo draugai bendražygiai, turintys rimtų įtarimų
dėl jų vado nešvarių darbėlių.

„Viešpatie, Ela, pakaks!“ – man norisi pagriebus už aštrių pe-
čių ją papurtyti, surėkti jai tiesiai į veidą. Tačiau tyliu, nes esu
ne tokioj vietoj, kad taip daryčiau. Mes atrenkame nepasirašy-
tus piešinius, sudedame juos į dėžes su kraujavimą stabdančiais
vaistais bei adatomis pneumotoraksui ir nešame viską į mano
mašiną. Mes – dvi trapios merginos. Mums tiktų apsilankyti so-
liariume, čiuožykloje ar kine. Bandau prisiversti neįsivaizduoti,
kaip šios pirmosios pagalbos priemonės gali būti pritaikytos
tau. Ela užkliūva savo smailiosiais aulinukais su kulniukais ir
įsipainioja savo audinės kailinukuose – turbūt juos padovanojo
vyras per paskutinį jos gimtadienį ar Naujuosius Metus. Juk
specnazo karys gali sau leisti iš atlyginimo nupirkti žmonai kai-
linukus, tiesa? Dabar jie apsupa ją visiškai tikroviškai gyva šilu-
ma, o kiekvienas kailiukas – trupinėlis jo palikto rūpesčio, kuris
ilgus metus bus juntamas, nes ji kruopščiai tuo pati pasirūpins.

Aš pasisiūlau Elą pavežti ir pajuntu palengvėjimą, kai ji atsako,
jog irgi su mašina. Man kažkodėl atrodo, kad jos mašinos
salonas lig šiol kvepia jo odekolonu ir rytinio skutimosi gaiva –
visi žino, kokia tokių vyrų disciplina. Bandau įsivaizduoti jų
bendrą kasdieninį gyvenimą ir poilsį uždaro tipo poilsinėje kur

nors Kryme ar Karpatuose. Vargu ar jie važinėjo atostogauti į užsienį, na, gal kokį kartą į povestuvinę kelionę į Prahą, nes ji labai to norėjo. Bet kam to reikia, kai ir čia geros sąlygos, maitinimas triskart per dieną ir sava kompanija? Aš įsivaizduoju dabar tą ištuštėjusį po vestuvių suremontuotą butą, kur ji viena tiesiogine to žodžio prasme eina iš proto.

Ak, ir kam man ta svetima gėla? Ir viso to neišvengiama projekcija į save? Už ką tu mane į visa tai įtraukei? Ar jūs ten visi taip – išlekiate su bičiais parūkyti, nes namie neleidžia, ir aitrinate per atstumą aistras ir emocijas? Ir kam reikia to „iš toli“? Jeigu tu ne šalia, jei negalima prie tavęs fiziškai prisiliesti, – visa tai fikcija ir simuliakras, net ne muliažas.

Kol mane iš vidaus drasko šios mintys, automatiškai užpildau *Nova Pošta* siuntos deklaraciją ir pagaunu save, jog, užpildžiusi paskirties punktą ir nurodžiusi banderolės turinį, aš bandau įžvelgti merginos už langelio elgesyje užuojautą. Ir aš ją pamatau. Nes dabar tai palietė visus. O gal tai – tiesiog gerai ištreniruota darbuotojų orientacija į klientą.

Lauke purškia dulksna. Tėtis bando sukišti į mašiną tris vaikus, kurie siaučia, šokinėja per balas, ir jis negali jų sukontroliuoti. Jo žmona išbėga su ką tik atsiimtu siuntiniu ir vienu žvilgsniu nutraukia visą šią bakchanaliją.

– Jūsų nei minutei palikti negalima! Marš į mašiną!

– Kur tu taip ilgai buvai?! Jau geriau man į ATO eiti, garbės žodis!

– Kojas nusivalyk! Niekus paistai! Su trim vaikais neima!

Aš praregiu: kur dar vyras – trijų vaikų tėvas – galėtų pailsėti, jeigu ne kare? Praeinu abejotinos kokybės tapybą ant sienos, skirtą Dangiškajai Šimtainei. Greta jos – beveik kaligrafiniu šriftu išvedžiota: „Saška, išeik pasivaikščioti!“ Tolėliau, tramvajaus stotelėje, po šūkiu „Užmušk kacapą!“ ir riebia svastika galima nusipirkti laikraščių ir žurnaliukų, kaip antai „Bobutės

patarimai“. Prisimenu istoriją apie Elos Artūrą – tikriausiai jo vadas, jei išties buvo kaltas, tokiu šūkiu galėtų pasiteisinti. Artūras vargu ar buvo etniniu ir kalbiniu požiūriu grynas ukrainietis.

Išsiunčiu tau vakarinę žinutę, kuri jau tapo ritualine, kaip bučinyš seniai praradusios geidulį poros, kuri (taip, Sofka!) baigia ne kaskart. Dabar aš dar pridedu prie žinutės *Nova Pošta* deklaraciją, todėl jaučiu, kad įdėjau į pranešimą bent kiek realaus turinio. Ne veltui mes pasirinkome šį, tam tikra prasme jau archajišką tekstinių pranešimų formatą, nes jis sugrąžina mus į mūsų pažinties pradžia, į laikus be visur esančio 3G ir daugybės komunikacijos kanalų, kurių suvesti į vieną, nieko nepametant, neįmanoma. Gerai, kad tu neturi techninių galimybių vaizdo ryšiui, nes man labai sudėtinga išvelgti prasmę tokio virtualaus vienas kito įaudrinimo per atstumą.

6

Dabar Olia rašo man į čiatą vos ne kasdien. Visą savo susierzinimą dėl jos aktyvios pozicijos aš stengiuosi nustumti į tam siausius savo bjaurios sielos užkaborius. Man nepatogu, kad su savo atlyginimu galiu sau leisti užsisklęsti komforto zonoje, o Katrusia, kuri pasirodė esanti prancūzų kalbos mokytoja dekrete, likusi pati su trimis vaikais, suranda savyje tiek jėgų ir įkvėpimo. Olia bando pramušti, kad mūsų darbe įvestų kelias prancūzų kalbos pamokas personalui, ir Katrusia galėtų šiek tiek padėstyti už padorius pinigais. Įsivaizduodama, kaip jai tenka išgyventi, ir kada ji paskutinį kartą leido sau nusipirkti kokią šmutkę nežiūrėdama į kainą, aš prisimenu mūsų projektų vadovus, kurie nuoširdžiai piktinasi, jog juos „buhalteriai-parazitai vėl apvogė“ – atlyginimą jiems pervedė tą dieną, kai valiutos kursas buvo žemiausias. Tik šis atlyginimas bet koku atveju prilįgsta trisdešimčiai Katrusios atlyginimų. Trisdešimčiai, Karlai! Ir aš neturiu aiškios pozicijos dėl viso šito. Ar Katrusia yra lūzerė, nes, būdama jauna, aktyvi ir nekvaila, įklimpo į šitą liūną be perspektyvų, ar mūsų darbas apmokamas neadekvačiai, lyginant su vietinėmis realijomis, ir mes esame išsirūpūžėję savo muilo burbulo gyventojai, galintys sau leisti atostogauti ten, kur patinka, nesigilinti į tai, kiek išleidi mėgstamam maistui, ir negalvoti, ar gali sau leisti užsisakyti kas mėnesį kelnaičių rinkinį iš organinės medvilnės.

Sofka padeda ant mano stalo pusę mandarino. Bet aš paprašau, kad duotų jo žievę. Dantimis atplėšiu nuo jos vidinį sluoksnį ir kramtau šią vatinę, šiltą šventojo Mikalojaus barzdą, perkąsdama pūsleles su karčiu skysčiu – aitariai saldžiu parfumu, vaikystės prisiminimų prieskoniu. Ir tik tada perkandu skilteles po vieną įtrindama į gomurį jų sultis, jos stebuklingai sukuria tuoj tuoj ateisiančios šventės pojūtį. Šventės, kuri atneša ne tik dovanų laukimą, bet ir kažkokį visa apimantį liūdesį. Man atrodo, kad aš net savo oda, kuri nuo to pasidengia mandarino pūslelėmis, jaučiu, apie ką galvojo mano mama dar iki tos dienos, kai išvyko į Neapolį, neturėdama nei dokumentų, nei perdėtų iliuzijų, o tiesiog pasiryžusi dirbti bet kokį darbą, už kurį atlyginimą gautų ne majonezo ar žaliųjų žirnelių stiklainiais. Įsivaizduoju neviltį žmogaus, kuris atsidūrė tokioje situacijoje, kai tie stiklainiai – viskas, ką jis turi rankose gruodžio 18 dienos pavakare, bet pakišti juos dovanų po pagalve trimečiam vaikui būtų panašu į visišką beprotybę. Galbūt jai netgi kildavo mintis suvynioti tuos stiklainius lyg kokį saldainį į dovanų popierių, atsargiai nuimtą nuo netikėtai gautų siuntinių nuo tolimų giminaičių iš Kanados. Nes, kai apima graužatis ir neviltis, – tai, kas persekioja tave net sapnuose, – galvoje užgimsta pačios absurdiškiausios idėjos. Vėliau, kai buvau jau kiek vyresnė, tie giminaičiai netgi apsilankė. Ryškiai prisimenu, kaip senyvą septintos eilės mamos dėdę labiausiai nustebino tai, kaip, nepaisydamos skurdo be prošvaisčių, kasdien rengiasi mūsų moterys. Vasara buvo pačiam karšty-mety, ir dienos pasitaikė itin kaitrios. Priešais jį saulėje įkaitusia centrine gatve, vingiuodama tarp tramvajų, senų žigulių ir pirmųjų, galbūt net senesnių nei tie žiguliai, užsieninių mašinų, ėjo to laikmečio *street-fashion* mados pasekėja. Ji neturėjo nei keturiasdešimties, bet tada man atrodė sena, ir ne šiaip sau, o dėl to, kad buvo gerokai gyvenimo vėtyta mėtyta. Ji tempė du sunkius krepšius, kiekvienoj rankoj po vieną, nuo svorio net pritūpusi

ir žemyn nutįsusiomis rankomis, tačiau tai nesutrikdė jos renkantį aprangą. Tankiai blizgučiais apsiūta bliuzelė su gilia dekoltė atidengė jos galingas, į ankštą nėriniuotą liemenėlę supakuotas krūtis. Siauras sijonas su prakirpimu priekyje aptraukė apvalius sėdmenis išdavikiškai pabrėždamas apdribusį pilvuką. Nepaisant kaitros, jos kojos buvo aptrauktos juodomis pėdkelnėmis stambiu tinkleliu, kurios puikiausiai tiko prie lakuotų stiletų su išprotėjusiom špilkom. Jos įdegis buvo neįtikėtinais lygus, rusvas, galima sakyti, tobulas, visai tokio paties atspalvio, kaip tos 3D modelio iš sporto klubo, nors buvo juntama ir nuolatinio darbo laukuose natelė. Šis bronzinis tonas pridėjo jos kūnui gyvybiškumo, nors ir gadino kilmingą įvaizdį. Kilmingumas ir taip tais laikais nebuvo dorybė, dėl kurios būtų rungtyniaujama. Tiesą sakant, nėra ir dabar. Jos veidas blizgėjo, o ant kaktos žvilgėjo smulkūs prakaito lašeliai. Kadangi rankos buvo užimtos, jai tekdavo sustoti ir nusivalyti veidą tvarkingai sulankstyta, išlyginta nosinaite, kitaip prakaitas būtų užpylęs kone sceninį makiažą: alyviniai šešėliai, ryškus akių apvadas, tankus lyg kutai blakstienų tušas ir iškalbingai rausvo perlamutro spalvos lūpos. Prie peroksidu išdegintų plaukų, dėl nuolatinio šiaurimo tapusių panašiais į pakulas, ši spalvinė gama tiko geriausiai. Keista, bet nė vienas iš jos ilgų stiprių nagų, kurių geltonis, pagal visus elegancijos dėsnius, buvo užmaskuotas identišku lūpdažio spalvai laku, nebuvo nulūžęs. Ji laikė jais medžiagos skiautę ir jautė, kaip dega pulsuojujantys pirštai, kaip kraujas atplūsta į tas vietas, kur įsirižė krepšio rankenos, ir iš baltų jie tampa ryškiai raudoni. Ji purtė nutirpusias rankas, tarsi sunkiaatletis prieš lemiamą stūmį. Toks įspūdis, kad aplink, kaip į gladiatorių mūšį, turėtų susirinkti minia, kad pakeltų pirštą ar nuleistų jį žemyn, juoktųsi ir statytų už tai, susuks jai nugara ar ne, išsisuks ji koją ar ne, suplys užtrauktukas nugaroje ar ne. Bet dėl rūgštaus moters kūno kvapo, sumišusio su pigiu tualetiniu

vandeniui, visi aplink liko abejingi. Tada gatvėse žmonės mažiau skubėdavo, bet kiekvienas neskubom tempė savo našta, nors ji ir neturėjo materialios išraiškos. Niekas į ją neatsigręžė, neatjautė ir nesakė komplimentų. Vienintelis, atkreipęs į ją dėmesį, lyg padorus turistą nacionaliniame parke, buvo mūsų dėdė iš Kanados, kuris neištvėręs sušuko su stipriu, tęstiniu akcentu: „ODÈVE! Kurgi ji eina?!“ Iš esmės, tikrai buvo visiškai neaišku, kam jai tokia apranga, nes užguitas jos žvilgsnis (dabar aš žinau, kad toks būna tik vienišų kelis vaikus ant savo kupros tempiančių motinų) akivaizdžiai bylojo, jog nieko gundyti ji tikrai nesiruošia. Nors gal tai buvo koks nors pašąmoninis bandymas neprarasti vargę savigarbos likučių.

Man baisu ir nejauku suvokti, kad Katrusia dabar yra panašioj padėty. Be to, tam tikra prasme, kontekstas dabar daug sudėtingesnis. Anksčiau visi aplinkui, išskyrus banditus, buvo vargšai, taigi įstaigos, kur galima lengvabūdiškai taškyti pinigus savo malonumui, buvo skirtos tik jiems, todėl galėjai lengviau save paguosti, jog gyvenime padarei moralinį ir intelektualinį pasirinkimą eidamas paskui savo sielos šauksmą, ir vaikai neturės dėl ko tau priekaištauti. O siūti sportbačius ir vežioti iš Lenkijos angoros megztukus ir kramtoškę *Donald* – tavo inžinieriaus diplomo nevertas užsėmimas. Tais laikais buvo gan lengva lyg vėliavą nešti tokį pasirinkimą, kokį padarė mano tėvas, priešingai nei mama. Ir išties aš niekad jam nepriekaištavau. Nors vaikai tėvams priekaištuoja beveik visada. Bet mano atveju buvo prieštara. Aš, greičiau, su visu mergiotei – paauglei – būdingu akiplėšišku atkaklumu, niekinau mamą už tai, kad ji dėl kažkokių materialinių vertybių pasiryžusi prausti senus paliegiusius itališkus kūnus. Kartą, mums kalbantis skaipu, ji neištvėrė ir apsisiverkė: „O tu atsimeni, kaip aš pardaviau savo batelius, kad galėčiau pagaminti tau tortą ketvirto gimtadienio proga ir nupirkti Barbę? Šikne tu nedėkinga!“ Po to mes taip ir nesuartėjome. Aš

tikrai ilgai nenorėjau pas ją važiuoti. Ir tik dabar pradėdau suvokti, jog tegul ir per atstumą, o gal būtent dėl jo, jie kartu su tėčiu sukūrė tą ypatingą balansą, kuris padėjo man normaliai mokytis, kiek tai buvo įmanoma mūsų aukštojo mokslo sistemoje. Ne tiesiog vis „patepti“ dėstytojus, kaip tai darė daugelis mano bendrakursių, kurie įtikinėdavo savo tėvus-uždarbiautojus, kad kitaip sesijos išlaikyti neįmanoma, ir taip paleisdavo tą demoralizuojančią švytuoklę, gundančią dėstytojus ir stumiančią juos į visišką reputacijos dugną. Vėliau tiems tėvams tekdavo arti dar daugiau, nes jų vaikai viską monetizavo, sukomercino ir apskaičiavo verslo planą. Kyšių už darbo vietą absurdiškumas atrodo juolab beribis dabar, kai mums, personalo vadybininkams, už kiekvieną sumedžiotą galvą moka darbdavys, o darbuotojai leidžia sau derėtis, kartais netgi rašyti mums vos ne kosminio lygio raiderius, kuriuose nurodomos atostogų datos ir reikalavimai darbo erdvei. Iškreipta situacija, kai medicinos sesuo, norėdama gauti darbo vietą su mažesniu nei šimtas dolerių atlyginimu, turi duoti didesnę nei penkių tūkstančių kyšį, man tiesiog sprogdina smegenis. Aišku, kad už kiekvieną adatos dūrį ji lauks į kišenę po dvidešimt. Nes būtina atmušti investicijas. Akivaizdu, jog klerkas suokalbiškai atidarys stalčiuką, kad lankytojai į jį mestų šimto ir dviejų šimtų kupiūras, nes kyšininkai valdiškuose posteose kažkaip instinktyviai bjaurėdamiesi nesiliečia prie pinigų, gautų iš nepatikrintų šaltinių.

Visi visiems kažką neša, nes tai „žmoniška“, ir visi piktinasi, kaip nežmoniškai mes gyvename. Kuriam galui mums išvis toks darinys kaip valstybė, jeigu žmonės patys dėl visko gali tarpusavy susitarti?

Būtent tėtis mane išmokė taip galvoti. Jis visada buvo užsišpyręs ir nelinkęs į kompromisus, todėl mano jaunystės maksimalizmo laikais man jis atrodė daug vertesnis pagarbos pavyzdys nei mama. Tik dabar visa tai iš naujo vertinama suvokiu,

kad ne viskas taip vienareikšmiška, kai gyvenimi provincialia-
me miestelyje, kuris jau seniai ne kaimas, taigi natūralia namų
ūkio produkcija aprūpinantis užnugaris liko nebent pas tėvus
už kelių dešimčių kilometrų. Ir tai tik tuo atveju, jeigu nebuvo-
te čia atsiųsti iš kitų apskričių. Ir vos tik įsikūrėt ir pagimdėte
vaikus (t. y. mane), sieros gavybos įmonė, kurioje dirbo visi
darbingi miestelio gyventojai, ėmė ir subankrutavo. Tai yra
ji netgi nebankrutavo, nes sovietinė ekonomika laikėsi visai
ne ant finansinio efektyvumo pagrindo, o tiesiog veikė sau to-
liau, tik nebemokėjo atlyginimų. Vėliau ji visgi užsidarė, nes
procesų logistika ir pelno gavimas joje niekaip nesiderino su
kapitalistinės ekonomikos dėsniais. Ir tada kiekvienas iš jūsų su
visu tuo pasilikote pats vienas. Kaip džiaugėsi jauni specialistai,
gavę atskirus būstus su šiltais tualetais ir karštu vandeniu tose
specialiai jiems pastatytose chruščiovkėse – darbininkų bara-
kuose! Laimės priepuolyje jie net nesusimąstė, kad sutinka šitoj
skylėj praleisti visą savo gyvenimą. Būtent tėčiui teko persikelti
čionai iš didesnio miesto, nes čia buvo darbo vieta, ir reikėjo
greitai susituokti, kad siuntimą duotų abiem kartu. Tais laikais
daugelis jaunų porų santuokos įregistravimą laikė vieninteliu
įmanomu būdu gauti leidimą kartu miegoti vienoje lovoje ir
neatsiskaitinėti tėvams apie savo laisvalaikį. Mano mama pri-
sipažino, kad po vestuvių jautėsi kur kas laisviau nei iki jų, nes,
įgijusi ištekėjusios statusą, galėjo eiti ir važiuoti, kur panorėjusi,
nors į Karpatus, nors prie jūros. Ir taip buvo ištisus penkerius
metus, tiksliau – kol man sukako treji. Jų vestuvinėse ir mūsų
šėimos nuotraukose visi visiškai laimingi – štai tau kalnai, štai
tau pliažas.

Iš štai tau dvidešimt šešeri. Dvidešimt šešeri!!! Tai mažiau
nei man dabar. Ir tu atsiduri su savo problemom viena šaltoje
chruščiovkėje, nes šildymo neįjungia, kaip ir karšto vandens.
Norėdama išmaudyti mane kartą savaitėje, vandenį turi šildytis

ant plytelės kibiruose. Man graudu žiūrėti, kaip mama tai daro, bet ji taip į visa tai įsitraukė, kad atrodė, jog tempia savo jungą autopilotu. Tėtis – mano vienintelis džiaugsmas. Jis nepuola į neviltį, nepraranda nuotaikos ir sako, kad pagaliau atsirado laiko viską perskaityti, todėl mažai bepakyla nuo sofos, nebent kai mama jį pašaukia pripilti man vonią; dar rečiau jis išeina iš namų. Jo nejaudina tai, kad mes valgom kažkokį prastą maistą, visa tai jis paverčia juokais ir užsiima kažkokiu konstravimu ir išradimais, į ką įtraukia ir mane. Dar jis man daug pasakoja apie tolimus kraštus ir keistas šalis. Kartu su juo mes žiūrime laidas „Keliautojų klubas“ ir „Gyvūnų pasaulyje“, o dar „Stebklų lauką“. Tėtis labai džiaugiasi mano protu, nes aš atspėju atsakymą daug greičiau, nei bukoki žaidėjai, bet nieko keisto, nes mes su tėčiu mėgstame pažaisti spėliodami žodžius, atsiversdami atsitiktinį puslapį enciklopedijoje.

Mūsų šalyje iki šiol nėra persikvalifikavimo programos depresyvių regionų gyventojams – darbo jėgos masei, kuri staiga tapo nebereikalinga. Tačiau mano tėčiui tokios programos, rodos, ir nereikėjo. Jis buvo tiesiog šaunus, linksmas bičas, kuriam nesinorėjo per daug prakaituoti. Tik dabar aš suvokiu, kad jis lengvai pateko į lūzerių su hobių saujele kategoriją, nes būdamas tokio amžiaus, kai užsienyje žmonės tik baigia mokslus ir pradeda įvairiausių galimybių pilną gyvenimą, tėtis nenorėjo nieko su savimi daryti. Suprantu, kad tai ne jis pasirūpindavo tuo vieninteliu mandarinu po mano pagalve, kurį galėdavau per Mykalojų pasiimti su savimi į mokyklą, kad nesijausčiau ten visiškai nuskriausta. Suprantu, kad jam metų metus gyvenimą leidžiant ant sofos, jiedu su mama nemiegojo vienoje lovoje. Suprantu, kad jai tada buvo maždaug tiek, kiek dabar man, ir jautėsi ji taip, tarsi jos gyvenime visa, kas geriausia, jau įvykę. Ji pardavė savo išeginius batelius, kad pagamintų mano gimtadieniui vaflių tortą, perteptą sutirštintu pienu. O po to susiėmė ir išvažiavo į

nežinią. O jis nė karto taip ir neišvyko už mūsų miestelio ribų. Eidavo prie upės žuvauti. Ir, rodosi, jautė kažką tokio, ką aš pavadinčiau slegiančia provincialia laime.

Jo dėka aš iš principo be kyšio išsilaikiau teises. Tačiau tuo principu suabejojau, kai nepareikalavau, kad atsipirktum nuo kariuomenės. Nors tai buvo vienintelis kartas gyvenime, kai rimtai suabejojau. Ir iki šiol nesu įsitikinęs, ar paprasta ir džiugi kasdienybė nėra verta kompromiso su morale. Maždaug taip, kaip parduoti dūšią velniui. O ką? Tai visai normalu tam, kas sakraliniuose pastatuose niekad nesijautė komfortiškai.

Yra vienas svarbus dalykas, dėl kurio mūsų laikai yra žymiai sudėtingesni už tuos, kai pinigų neturėjo niekas, išskyrus banditus, kuriuos galėjai niekinti. Tada visos pasilinksminimo įstaigos ir pramogos buvo skirtos jiems, o vėliau truputį dar ir smulkiesiems komersantams, kurių verslas, nors ir valstybės požiūriu šešėlinis, bent jau nebuvo susietas su reketu ir konkurentų žudymu. Gal nebent jie galėjo nusiplauti su kažkieno babkėm. Paprastai tos įstaigos turėjo uždūmintą veidrodinį anтураžą su pretenzija į prabangą, kurioje pigų alų visi užkąsdavo ne visai atitirpusiomis krabų lazdelėmis. Man irgi teko kelis kartus jomis pasivaišinti. Tais laikais mūsų giminės kanadietiškosios atšakos jaunesnės generacijos atstovas gavo čia darbą, lyg ir *Procter & Gamble* kompanijoje. Aišku, kad besitrindamas su ekspatais trečiarūšėje pasaulio šalyje, už ką išsikovojo ir taip šioms vietoms kosminį atlyginimą, pirmiausiai jis nuėjo į strip-tizą – įdėmiau apžiūrėti legendinio mūsų merginų grožio. Aš jau buvau ant to suaugimo ribos, jog irgi leisdavausi nusitempiama į kokį naktinį klubasą. Buvo linksma, mes keitėmės kandžiais juokeliais, visi stebėjosi mano anglų kalbos lygiu, kurį man davė mūsų miestelio mokykla, taigi pačiam performansui per daug dėmesio neskyrėm. Ir čia mano giminaitis netikėtai pasuko galvą į šoną! Dėdė turbūt jo neperspėjo apie gan platų čiabuvių

grožio suvokimo spektrą. Aš iki šiol atsimenu jo veido išraišką ir tą jų giminės ODĖVE!, kuris ta ypatinga, rafinuota išėivijos tarme nuskambėjo per visą užtemdytą salę: giminaičiui begalinį įspūdį padarė spuoguotas šokėjos užpakalis, kurio trūkumų nepavyko užmaskuoti netgi su šviesos muzika. Tai štai kokios tos kūniškai pozityvios aborigenės, kurioms jis atvyko atverti akis į nuostabaus baltumo tampaksų lazdelių ir stebuklingų skalbimo miltelių granulių pasaulį.

Bet dabar viskas pakito iš esmės, aplinkui atsirado pernelyg gražių ir estetiškų pagundų. Gerk viskio kokteilį *Sauer*, smutį ir *Aperol Spritzą*, dalyvauk pusiau intelektualiuose pliurpaluose, stebėk baruose mielus hipsterius su patrupintomis kelnikėmis ir megztiniais su elniukais, vėpsok per barberšopų langus, kur tvarko jiems barzdikes, ir antakių šopus, kur tvarko joms antakius, rūkyk žolę, suk visokius *startupus*, užsisakinėk sušius, picą, burgerius, pankeikus ir visoki kinišką mitalą dėžutėse su pristatymu į namus, vaikščiok į manikiūrą, lankykis *lounge* baruose ir SPA, kalk tatuškes, į naujausius gadžetus įsikelk pasaulinio garso kulinarų programėles, tyrinėk andegraundą, *upgrade'ink* kastominį dviratį, gamink kuskusą tadžine, kask bitkoinus, kabėk techno reivuose, apstatyk interjerą visokiais dizaineriškais niekučiais, skelbk savo *live-stories* ir įkelk memorus, vėl kalk tatuškių, gyvenk su *Soylentu*, ieškok kelio guglo žemėlapiuose, dėvėk vienadienes sukneles ir *boy-friendiškus* džinsus, linksminkis *house-party*, lėkiok su banglentėm, snieglentėm, sklandytuvais, supakuotais į stogo bagažinę *thule...* ir ką? Pliaukšt selfį su lazda, pyst savo *looką!* Ieškok *life-hackų* kiekvienai situacijai, valgyk falafelius, ličius ir acai uogas, kalk rūgštį, sudėliok instoj poilsio fotografijas *flat-lay* stiliumi, skraidyk *low-coster* ar verslo klase, žiūrėk blokbasterius 3D formatu *art-house'uose* ir *open-air'e'uose*, skaityk blizgius žurnalus ir šviežiausią ekonomikos presą. Negali žmogaus kaltinti dėl to, kad jam nuoširdžiai norisi tokio gyve-

nimo. Jei vargingais devyniasdešimtaisiais tiesiog buvo įtartina, iš kur kažkas turi pinigų visam kilogramui mandarinų, kai tavo mama neturėjo jų net vienam, ir todėl visi pinigai *a priori* buvo nešvarūs, tai dabar yra galimybė atkakliu, tikslingu darbu gauti pakankamai finansų smulkiems ir stambiems malonumams. Ir netgi protiniu darbu. Ir tokiam žmogui kaip vyšnaitė ant spalvingu turiniu užpildytos Maslow piramidės, be abejo, bimbos socialiniai projektai, įnašai į *crowd-fundingą* paremti meno sumanymus ir *down-shiftingo* avantiūras.

Dabar mes esam netgi geresnėse sąlygose nei dešimtimi metų už mus vyresnė karta, pajutusi, kad pasiekė savo galimybių viršūnę, kai įsigijo nekilnojamąjį turtą, mašinas, vaikus, pietus restoranuose ir atostogas *all-inclusive*. Mes mobilūs ir lengvi. Mes žinom, kad pasaulyje yra begalė opcijų, kurias verta išbandyti. Mes netikime į vieną sofą ir vieną įrašą darbo knygelėje visam gyvenimui. Į vienus santykius, turbūt, mes irgi netikim.

Ir visgi kaskart, kai nusiperku ką nors per brangaus, jaučiu kaltę ir įsivaizduoju mamą, laikančią vienoje rankoje stiklainį majonezo, kitoje – žirnelių, ir jie lyg tempia ją žemyn, kaip sunkiausi tada gatvėje sutiktos žvilgančios moteriškos krepšiai. Mano mama taip ryškiai neblizga, bet jas abi sieja toks pats nuvarytas ir užgesęs žvilgsnis. „Palik visą kaltę praeity!“ – visada sako Sofka, ir aš jau kelintą kartą mintimis bučiuoju jos cinizmą.

Kai netikėtai užklupo ši paskutinė krizės banga, kuri triskart padidino ir taip absurdišką prarają tarp mūsų srities darbuotojų ir biudžetinėlių atlyginimų, mane vis apimdavo keistos dekadentinės vizijos. Kaskart, kai užeidavau į madingą įstaigą su puikiu interjeru, įsivaizduodavau: o jei stagnacija taps tokio lygio, kad viso šito nebus kam prižiūrėti? Ir tada pamažu užduklės veidrodžiai ir šviestuvai, juose amžinai trūks lempučių, nušičiupinės apytuštės vitrinos su ne pirmo šviežumo kepiniais ir apdžiūvusiais sumuštiniais, išsiteps madingi fotelių apmušalai,

iškryps lofto stiliaus konstrukcijos, nusitrints grindys ir sienos. Juk kai bendra finansinė padėtis tampa beviltiška, žmonės nu-
stoja rūpintis netgi tuo, kur reikalinga tik paprasto darščių
rankų darbo: nušluostyti, pataisyti, išvalyti, išvėdinti. Susidaro
įspūdis, jog jėgos visam tam atlikti kažkur išnyksta, nepriežiūra
kaupiasi ir aplinkinė butis tampa panaši į purviną skudurą, kurį
tingisi praskalauti. Kadangi vanduo jau seniai tik šaltas, ir tai
ne iš čiaupo, o iš kažkur atneštas kibire, ir guminės pirštinės –
miesčioniška prabanga, ne prastesnės nei odinės. Viskas aplink
pamažu virsta į paltą ir po skrybėle paslėptą senolės šukuoseną,
kuri seniai nebeperka naujų rūbų ir nesilanko kirpykloje, bet
tebesistengia išsaugoti eleganciją, nepaisydama nutrintų išblu-
kusio, dėmėto audinio klosčių ir labai jau pastebimų perukų,
papuoštų blankiomis šukelėmis su išlūžusiais dantukais.

Pabaigiu kramtyti paskutinę mandarino skiltelę. Sofka stum-
teli mane į šoną: „Tu čia ko vėpsai?!“ Olia man vėl rašo čiate:
„Reikia padėti išvežioti dovanas atošnikų vaikams. Tu juk ir taip
vakarais laisva, ir ratus turi. Taigi užrašiau tave.“ Mane baisiau-
siai siutina faktas, kad jei mano gyvenime dabar fiziškai nebėra
vyro, tai savaime suprantama, kad aš neturiu, ką veikti. Anglų
kalba vėl atkrenta, o aš dar norėjau rinktis sporto salę ar kiną po
darbo. Gerai, blemba, bent apsieina be patarimų įsigyti katiną,
kad man nebūtų taip nuobodu vienai. Ir Olia tuoj pat numeta
man adresų sąrašą.

– Eime, išbandysime naują burgerinę ir kokteilių barą. Girdė-
jau, kad jie ten idealiai juos iškepa, be to, ten pas juos autoriniai
padažai ir nebaisiai žlobiškos gėrimų proporcijos, – sako Sofka
man skaitant mesendžerį.

Ir aš jaučiu, kaip man laužo nugarą ir maudžia sėdmenis. Kaip
mane krečia šaltis, kaip nesinori niekur važiuoti. Išvis niekur.
Sėščiau į šiltutę mašiną ir – tiesiai po minkšta antklode: serialas
ir nesveikas maistas. Paleiskite mane! Duokit, *fucken*, ramybę!

– O, prasideda! – Sofka pagauna mano pabjurusią nuotaiką.
– Sofka, prašuuuuuu, žiauriai noriu namo...
– Uhu... dar katiną įsigyk, – ji neva perskaito mano minutės senumo baimes. Sofka išvalgi – giliai ir be kompromisų. – Pirmyn! Nieko nenoriu girdėti! Man šiandien irgi nėra su kuo išieiti, ir jei jau kalbėti atvirai, aš, atkreipk dėmesį, neinkščiu!

Nedidelės patalpos, puoštos grubiu metalu, netašytu medžiu ir gyvais augalais, sausakimšos žmonių, nors čia vidutinė kokteilio kaina seniai viršijo 100 grivinų. Nes 100 grivinų seniai jau nebe pinigas.

Kvepia kepsniais. O spirgančių kotletų ir žmonių kalbų mišinys stebėtinai kelia apetitą. Mėsos sultys teka man per smakrą, aštrų padažą užsigeriu ne menčiau deginančia „Kruvinąja Meri“. Vėliau vieną po kito degustuoju sauerius iš viskio, džino ir kalvadoso. Su apelsinų žieve ir vytinta kriaušė. Pamažu ir pati pasijuntu lyg ta puta gėrimo paviršiuje. Sofka laikosi geriau.

– Mažyte, tu per daug stresavai, einam prisivėdinsim, nes tas burgeris tuoj tau išlips lauk. Gaila, juk šefas taip stengėsi.

Mes paliekam dosnių arbatpinigių ir išvirstame į malonią, drėgną gatvės vėsą. Bet pasivaikščiojimas trunka neilgai. Mes nusitrenkiam į keistą įstaigą, pasibjaurėtinai spekuliuojančią patriotine ir karine tematika. Kas tai – ar „Liepsnojanti padanga“, ar „Putinas chuilo“, ar „Baudėjas“, – prisimenu jau prastai. Nuo sienų slegiančiai svyra ginklai, amunicija, tautos didvyrių portretai, vėliavos. Groja *Lenta za lentaju*. Blaiva aš ten nebūčiau užsukusi, nes būdama blaiva, kaip ir visos mergaitės, esu išrankesnė. Man bandant pasirinkti tarp raudono su juodu ir mėlyno su geltonu šotų ar longdrinko idiotišku pavadinimu „Kruvinasis maskolius“, panieka tokiam primityviam konjunktūriniam marketingui spazmais pakyla iki pat gerklės. O tokiais atvejais man užaina.

– Klausyk, biče, – pradedu kibti prie barmeno su tridante giljotina ant marškinėlių, – o kokteilį „Dangiškoji Šimtinė“ turit?

Jis gal vaizduoja, o gal tikrai nenugirdo, pasilenkia man prie ausies ir toliau pilsto alų.

– Parduodu idėją, – rėkiu tiesiai jam į ausį, – šimtinė ko nors stipraus *Blue Curacao* pagrindu, plius skystas azotas, o iš viršaus – keli lašai spanguolių sirupo, – sakau ir vienu ypu išmaukiu pusę alaus, kurį ką tik jis kažkam kitam pastatė ant baro.

Jis klausiamai pasilenkia arčiau mūsų, nes, laimei, neišgirdo, o Sofka atsakydama mesteli 50 grivinų ir, šypsodamasi vaiknamams su kamufliažine apranga bei *Banderstadt* sagtimis ant diržų, nutempia mane prie išėjimo. Jie palydi mus lyg su panieka, lyg žaismingu žvilgsniu – dėl aptemimo akyse man sunku pagauti jų nuotaiką, tačiau bet koku atveju, patyrinėti tai iš arčiau noras nekyla.

– Blia, aš viską suprantu, bet nafik rautis ant tokių tipų – gal apsieinam, a?

– Sofka, užpiso, mane tiesiog užpiso! Kas yra didvyris, a? Tu žinai? – aukštos gaidelės mano balse pereina į kimitį raudą, kuri sustingsta plaučiuose ir tarsi suakmenėja nuo to, kad aš pilna krūtine įkvėpiu šalto oro. – Ar kam nors nuo to lengviau, jog apvemtoje alinėje gali nusivalyti šikną tualetiniu popieriumi „Putin“? Matyt, konceptualiausia būtų jį naudot per mėnesines!

– Man, pvz., nuo to kartais lengviau, ypač kai antrą dieną *heavy-flow* normaliai paleidžia, bet nesvarbu. Aišku, kad tai niekam nepadės.

– Visi tie marškinėliai su mirusiomis žvaigždėmis! Fui, tiesiog nebegaliu, garbės žodis! Nenorėčiau būti jų motinų, žmonių ir vaikų vietoj. Daryk ką nori, kol tu čia, o vėliau užsimuš ir tapk stabu?! O kaip artimieji? Ką tai jaudina?! Žvaigždės ir didvyriai priklauso tautai, o ne artimiesiems!

Mane pradeda nešti į visokius nerišlius emocinius klideshowus, ir vietoj logiškų tezių, iš burnos beriasi chaotiškas žodžių ir istoriškų šūksnių rinkinys.

– Blia! Nusiramink, niekam čia niekas neįdomu! Visi mąsto tik apie babkes ir ieško stabų. Eik, išsimiegok. Tikrai. Dabar tai geriausias atsakymas. Suprantu, kad situacija pavojinga, bet kitos išeities nėra. Reikia pamiegoti. Girdi? Varyk namo! Taksi jau važiuoja.

Sofka žino, kad kai įkalu, egzistenciniai klausimai – geriausi mano draugai. Man aišku, kad atsakymų į juos neatneša net ir prablaivėjimas, bet prablaivėjimas sugrąžina atsakomybę. Aš vartau ilgiausią adresų sąrašą, kurią atsiuntė Olia, ir bandau susiplanuoti maršrutą.

7

Prieššventiniai prekybcentriai – tai antrasis pragaro ratas. Pirmas – prekybcentriai eilinę dieną, kur paauglės nimfos tyko savo aukų. Tačiau eilinių apsipirkimų beveik nebūna, nes visada atsiras priežasčių įbrukti tematinį dekorą ir du visiškai nereikalingus daiktus už vieno kainą. Visais požiūriais ryškus to pavyzdys – tramvajus, kurį girliandomis išpuošė prekybos tinklas „Silpo“ taip, kad priešais važiuojančių mašinų vairuotojai nevalingai palenkę galvas nuvažiuoja į šalikelę, o vaikai spokso net išsižioję ir trokšta pakliūti į tą laimės šalį net labiau nei į atrakcionų parką. Marketologai visada savo kišenėj turi tinkamų papuošimų – vilioklių, – skirtų ypatingai kalendorinei progai pasidžiaugti. Nesgi kas dar gali suteikti daugiau pasitenkinimo už vartotojišką orgazmą! Ir jį galima legaliai ir viešai pajauti nuo mažų dienų, nekrūpčiojant nuo riksmų: „Ištrauk rankas iš po antklodės!“ O svarbiausia, tie, kurie patys neturėjo viso to vaikystėje, su karštu entuziazmu savo rankomis rengia palikuonių iniciaciją į vartotojišką gyvenimą. O šie vaikai, sėdintys grotuotuose vėžimėliuose-tinkluose tarsi ką tik iš skrudintuvo ištrauktos paraudusios lėlės, – jų gyvenimo trofėjai ir gerovės atributai. Dažnai tuos vaikus krūtimi maitina vidury visos tos sumaišties, sakykim, kur nors tarp baldų ir sodinukų skyrių. Tokie vaikai išauga putlūs, bet judrūs ir nekontroliuojami, todėl aktyviai landžioja tarp pernelyg plonų ar pernelyg masyvių kojų, žaidžia elektroninį tenisą – žaidimą, kurio pagal šio kvartalo planą

numatyta parduoti visą stelažą, aukštesnį netgi už pilną kamuoliukų bokštą-maniežą. Berniukai ir mergytės laksto ir svaidosi žiurkių apgraužtomis morkomis kvatodami lyg reklaminiuose paveikslėliuose, kur juos mēto į viršų. Jų mėgstamiausias žaidimas – *memory-game*, kurio esmė yra atsiminti daržovių ir vaisių kodus, kad būtų galima pasvert. Turbūt vėliau jie ir namuose sako: „Duok keturiasdešimt septynis. Nenoriu trisdešimt du sriuboje“, o mamos privalo atspėti, kad jie kalba apie bananus ir salierus. Jų mamos neretai turi akivaizdžių priežasčių pretenduoti į pačius gražiausius vyrus, tačiau pačios apie tai nenučiuokia, ir todėl pamažu disbalansas išsilygina natūraliu būdu: kasmet jos tampa vis labiau nutukusios, pamiršusios treniruoklį *house-fit* į baltą arba rausvą *Adidas* persirengia net nenusimdamos auksinių papuošalų nuo savo storo kaklo, putlių ausų, perspaustų riešų ir pirštų, panašių į dešreles.

Iš mažų guvių rankyčių į palubę ištrūksta oro balionėliai su Kempiniuku Plačiakelniu, arkliukais ir princesėmis ir įsiremia į metalinę konstrukciją tiesiai virš šampano piramidės. Matant šį statinį iškart kyla mintis: „O jeigu viskas nuvirs?!“, o po to – nenugalimas noras tuo tikslu pastumti piršteliu kokį pirmą domino kauliuką. Vaikai, tvirtai prispaudę prie savęs lėles ir mašinytes, žliumbia, nes balionai negrįžtamai prarasti, nes pirštus atsitiktinai susižeidė, nes nėra šampano fejerverkų. Ir nepakenčiamai rėksmingi konkursai su animatoriais neturi jokių šansų juos pralinksinti ar atkreipti jų dėmesį. Turbūt geriau dirbti mokykloje, kaip Katrusia, negu čionai. Ten bent triukšmas dozuojamas – tik per pertraukas, o skatinimas triukšmauti neužtikrina, kad iškeltos metodinės užduotys bus atliktos sėkmingai. O čia – „ODĖVE!“ Čia kažkokie karališkieji kaprizingų infantų rūmai. Kažkoks inkubatorius-veisykla voverių jaunikliams, kurie vis kažką tempiasi į aukštas dreves: ir kačių maisto, ir akinius nuo saulės, o vėliau tik išmeta lauk lukštus, kartais tiesiai pro

langus. Šitie jaunikliai atsiliepia į komandas: „Stok! Sustok!“ ir „Tu ką, nenormalus?!“ Prieš išeinant jie dar reikalauja užkąsti bufete, nes žino – namie paaiškės, kad visuose šituose nesuskaičiuojamuose pakeliuose esti nėra ką. O ir tėvai nieko prieš, kadangi pabaigai galima triumfuojančiai užsipilti kola ar alumi ir triskart atsirūgti.

Šeimos rūpesčiais neapkrauti vienišiai čia elgiasi taip, tarsi jie dar neprarado orumo, ir dėl to perka keistus daiktus. Apkūni moterėlė su groteskišku stiuardėsės kostiumėliu – trumpučiais šortais ir kiteliu su auksinėmis sagomis – apsiriboja individualistės komplektu: dideliu spalvotu lagaminu ir taburete su pagalve. Toks įspūdis, kad jos laukia svajonių kelionė mikriuku, kuriame jai nebeliko vietos. Įžūli tetulė gurkšnoja sultis tiesiai iš pakelio, o po to pastato jį atgal ant lentynos (galų gale, juk verta paragauti produkto, kurį vartosi) ir keliauja prastumdėti alkūnėmis eilę prie bagečių. Tarp lyginimo lentų kažkas paliko dvi sportbačių poras, o tarp sausainių – draceną. Stoviu ir mažtau: gal vertėtų padėti nusikalusiems darbuotojams ir nunešti ją į vietą. Bet tada pastebiu, kad dracenų čia pilna: atrodo, jog dracenos – finansinės krizės ir antiteroristinės operacijos metu tapo ypač paklausia preke. Mane sukausto stuporas, mano vežimėlyje guli mažytis kaparėlių stiklainiukas, buteliukas *Tabasco* ir, nežinia kodėl, unitazų šepetys. Aš bandau prisiminti, dėl ko iš tiesų prisiverčiau čia ateiti, kas mane išstūmė iš sąlyginės komforto zonos ir įtraukė į šitą pragarėlį, nes viską, ko man reikia, įskaitant ir gatavas salotas, galiu rasti greta savo namų – nedaug permokėčiau, bet į tai aš niekad nekreipiu dėmesio, nes visiškai nesigaudau tarp pirmos ir paskutinės būtinybės prekių kainų. Persijungti į konstruktyvų režimą man padeda senutė, kuri beveik panikuodama paprašo manęs parodyti, kur čia yra ta *Mivina*. Ji turbūt kaupia strategines atsargas. Aš apsidairau aplinkui ir pastebiu mandarinų akcinės kainos reklamą, tuo tarpu